

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW

SPRAWOZDANIE
Generalnego Inspektora Informacji Finansowej
z realizacji ustawy z dnia 16 listopada 2000 r.
o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu
w 2010 roku

Warszawa, marca 2011 r.

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O TRANSAKCJACH	3
1.1. Transakcje podejrzane	3
1.2. Transakcje ponadprogowe	7
2. ANALIZY.....	10
2.1. Przeciwdziałanie praniu pieniędzy	10
2.1.1. Postępowania analityczne i ich efekty	10
2.1.2. Przykładowe kierunki analiz.....	13
2.1.3. Metodyka prania pieniędzy.....	17
2.2. Przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu	19
3. KONTROLE	20
3.1. Kontrole przeprowadzone przez GIIF	20
3.2. Kontrole przeprowadzone przez instytucje nadzorujące	21
3.3. Postępowania administracyjne w zakresie nakładania kar pieniężnych	22
3.4. Wyjaśnienia dotyczące stosowania prawa	22
4. WSPÓŁPRACA KRAJOWA	23
4.1. Wymiana informacji z jednostkami krajowymi.....	23
4.1.1. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi prokuratury i sądami	23
4.1.2. Współpraca z organami kontroli skarbowej i organami podatkowymi.....	24
4.1.3. Współpraca z organami podległymi ministrowi spraw wewnętrznych i administracji.....	25
4.1.4. Współpraca z szefem ABW	26
4.1.5. Współpraca z szefem CBA	26
4.1.6. Współpraca z szefem KCIK	27
4.1.7. Inne informacje.....	27
4.2. Działalność szkoleniowa.....	29
5. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA.....	30
5.1. Współpraca z Komisją Europejską	30
5.1.1. Komitet Prewencyjny	30
5.1.2. Platforma EU - FIU	31
5.1.3. Projekt Komisji Europejskiej ECOLEF	31
5.2. Komitet MONEYVAL	32
5.3. Współpraca na forum organizacji międzynarodowych.....	32
5.3.1. Grupa Egmont.....	32
5.3.2. Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF).....	33
5.3.3. Grupa Euroazjatycka ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (EAG).....	33
5.4. Współpraca dwustronna.....	33
5.4.1. Wymiana informacji z zagranicznymi FIUs	33
5.4.2. Porozumienia o współpracy.....	34
5.5. Inne kwestie	35
5.5.1. Projekt bliźniaczy dla rumuńskiej jednostki analityki finansowej.....	35
5.5.2. Pomoc techniczna dla państw trzecich	36
6. STOSOWANIE SZCZEGÓLNYCH ŚRODKÓW OGRANICZAJĄCYCH	37
6.1. Udział w pracach legislacyjnych Unii Europejskiej.....	37
6.2. Udział w spotkaniach dotyczących środków ograniczających.....	37
7. DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA.....	38
7.1. Rozporządzenia wykonawcze.....	38
7.2. Działania legislacyjne.....	38

1. INFORMACJE O TRANSAKCJACH

Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276, ze zm.; zwana dalej ustawą) określa zadania Generalnego Inspektora Informacji Finansowej. Zgodnie z jej przepisami Generalny Inspektor Informacji Finansowej (zwany dalej GIIF) w szczególności bada przebieg transakcji, które mogą mieć związek z praniem pieniędzy (tj. z przestępstwem, o którym jest mowa w art. 299 Kodeksu karnego) lub finansowaniem terroryzmu (tj. z przestępstwem wskazanym w art. 165a Kodeksu karnego), przekazuje do prokuratury zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wymienia informacje z uprawnionymi organami, a także sprawuje kontrolę przestrzegania przez instytucje obowiązane przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Ponadto współpracuje z zagranicznymi instytucjami i międzynarodowymi organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu, a zwłaszcza ze swoimi zagranicznymi odpowiednikami, tj. jednostkami analityki finansowej (FIU – Financial Intelligence Unit).

Generalny Inspektor Informacji Finansowej (zwany dalej GIIF) wykonuje swoje zadania przy pomocy Departamentu Informacji Finansowej, który w tym celu został wyodrębniony w strukturze Ministerstwa Finansów. Wraz z nim stanowi polską jednostkę analityki finansowej.

1.1. Transakcje podejrzane

W 2010 r. w systemie informatycznym Generalnego Inspektora Informacji Finansowej zarejestrowano 1997 zawiadomień opisowych o działalności i transakcjach podejrzanych, tzw. SAR'ów (Suspicious Activity Reports), które włączono do prowadzonych postępowań analitycznych. Powyższe zawiadomienia zawierają opis kilku, kilkunastu, a nawet kilkuset transakcji (często powiązanych ze sobą poprzez strony transakcji, okoliczności przeprowadzenia transakcji, zbliżony okres realizacji i/lub zaangażowanie tych samych wartości majątkowych) i towarzyszących im okoliczności, które w przekonaniu zgłaszającej instytucji/jednostki mogą być związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu. Często częściami składowymi tych zawiadomień są dodatkowe dane i dokumenty, uzasadniające podejrzenia i mające na celu usprawnienie prowadzenia postępowania (np. historie rachunku, kopie dokumentów dotyczących transakcji, itp.).

Tabela nr 1 - Liczba zawiadomień opisowych otrzymanych w okresie 2001-2010

Okres	Instytucje obowiązane	Jednostki współpracujące	Inne źródła	Łącznie
2001 r. (od VII)	102	115	14	231
2002 r.	358	237	19	614
2003 r.	739	211	15	965
2004 r.	860	521	16	1397
2005 r.	1011	500	15	1526
2006 r.	1351	530	17	1898
2007 r.	1244	648	28	1920

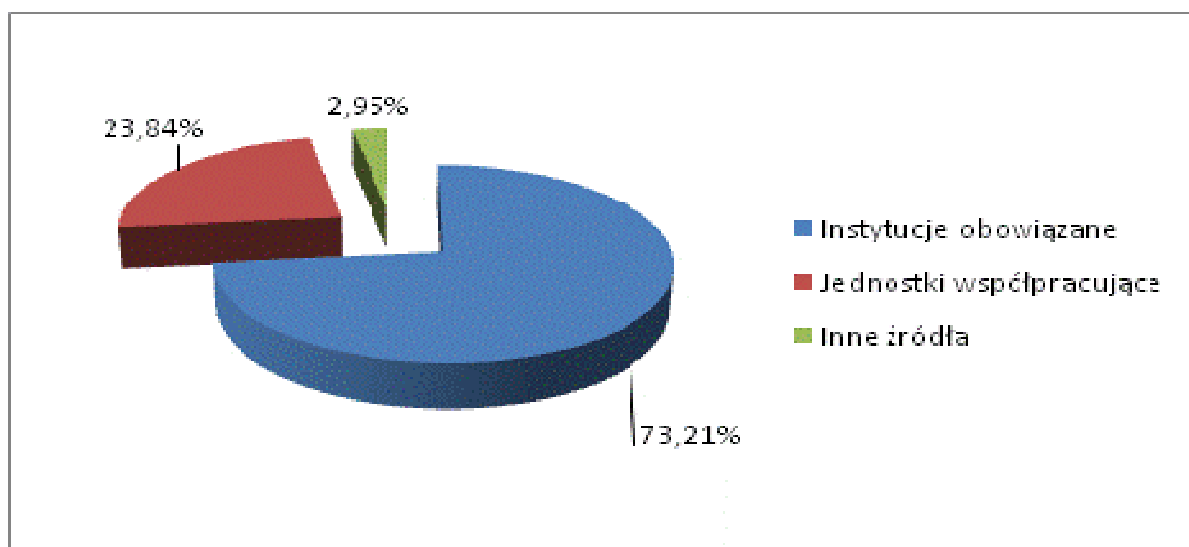
2008 r.	1287	460	68	1815
2009 r.	1362	464	36	1862
2010 r.	1462	476	59	1997

Od dwóch lat widoczny jest wzrost liczby zawiadomień przekazywanych przez instytucje obowiązane: w 2009 r. wzrost wyniósł 5,8% w stosunku do liczby zawiadomień z roku poprzedniego, a w 2010 r. – 7,3%. Powyższy przyrost związany jest najprawdopodobniej ze zmianą przepisów *ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu*, znowelizowanych właśnie w 2009 r., zgodnie z którymi zmieniła się m.in. treść przepisów dotycząca transakcji podejrzanych poprzez ich doprecyzowanie i dopasowanie do rzeczywistości, w której działają instytucje obowiązane.

W tym samym okresie, zwłaszcza w 2010 r., zauważalny jest niewielki wzrost ilości otrzymywanych informacji od jednostek współpracujących o transakcjach i działalności mogących mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu (w 2010 r. wyniósł on 2,6% w stosunku do ilości informacji z roku poprzedniego).

Udział procentowy zawiadomień opisowych otrzymywanych z ww. trzech podstawowych źródeł informacji jest wciąż podobny do zestawień z lat poprzednich, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 1 - Źródła zawiadomień opisowych w 2010 (SAR)

Wśród SAR'ów otrzymanych od instytucji obowiązanym (IO) wciąż najwięcej było przesłanych przez banki. W porównaniu do lat poprzednich zauważalny stał się jednak przyrost tego rodzaju zawiadomień od notariuszy, radców prawnych i adwokatów. Ponadto pojawiły się też zawiadomienia od doradców podatkowych, biegłych rewidentów i księgowych, a także od agentów rozliczeniowych.

Tabela nr 2 - Podział zawiadomień opisowych z instytucji obowiązanych wg rodzajów IO

Typ instytucji	Liczba SAR'ów	Udział procentowy
banki (w tym oddziały banków zagranicznych, instytucji kredytowych)	1 355	92,68%
spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe	25	1,71%
notariusze, radcy prawni i adwokaci	20	1,37%
domy maklerskie lub inne podmioty niebędące bankami prowadzące działalność maklerską	19	1,30%
inne instytucje finansowe	13	0,89%
doradcy podatkowi, biegli rewidenci i księgowi	8	0,55%
przedsiębiorstwa prowadzące działalność leasingową lub factoringową	8	0,55%
zakłady ubezpieczeń, główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń	7	0,48%
agenci rozliczeniowi	3	0,21%
kantory	3	0,21%
podmioty prowadzące działalność w zakresie gier hazardowych	1	0,07%
Suma	1 462	100,00%

W przypadku banków, oddziałów banków zagranicznych i instytucji kredytowych, ponad połowa (50,04%) zawiadomień tego typu pochodziła z pięciu instytucji, tj.:

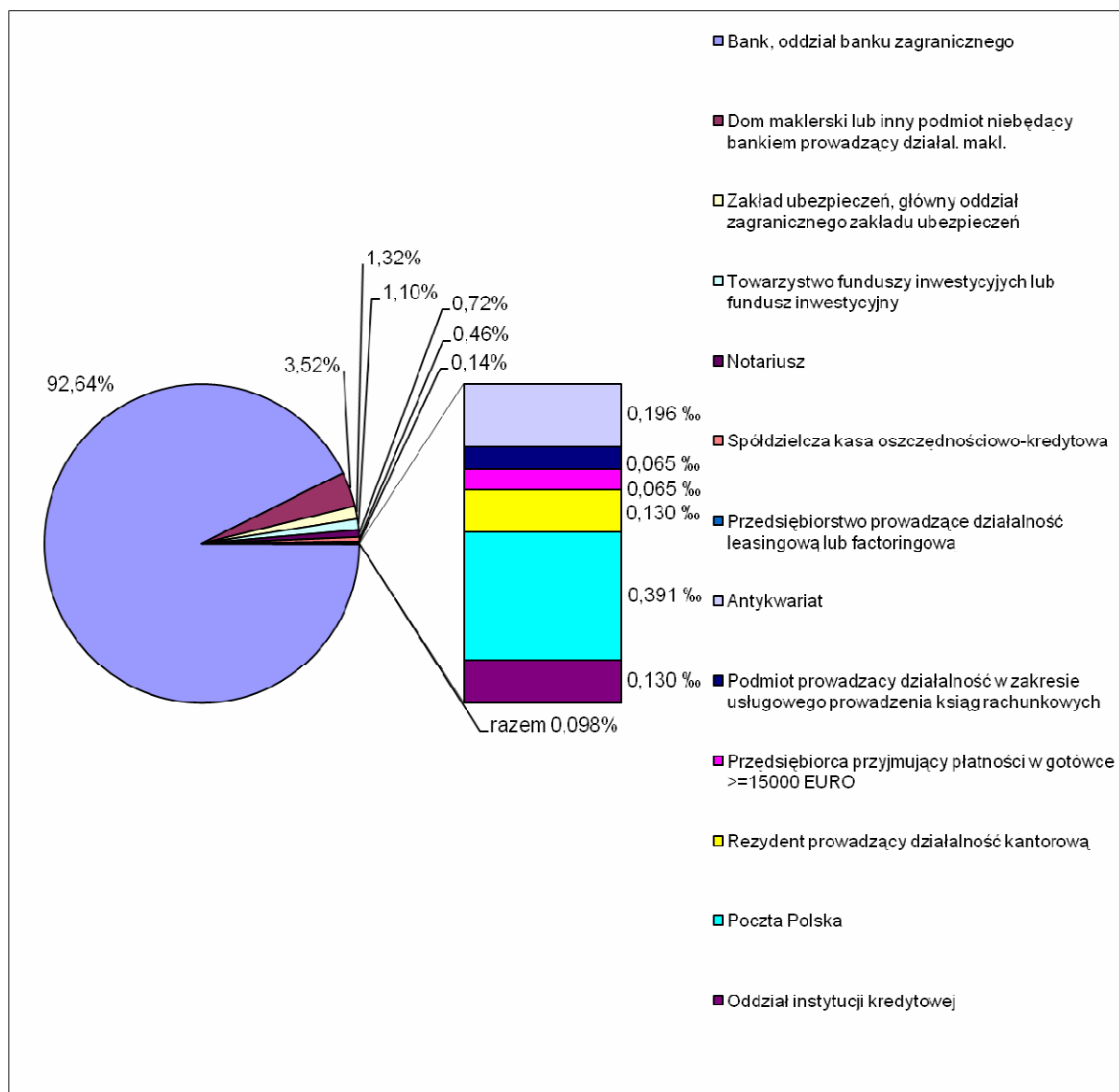
- 1) Banku PEKAO S.A.
- 2) Banku Zachodniego WBK S.A.
- 3) Banku Millennium S.A.
- 4) PKO BP S.A.
- 5) Polbank EFG

W stosunku do informacji o pojedynczych transakcjach podejrzanych, zawiadomienia opisowe są bardziej szczegółowe. Zawierają bowiem dokładniejszy i szerszy opis transakcji oraz okoliczności im towarzyszących wraz ze wskazaniem elementów uzasadniających powzięte przez instytucję obowiązaną podejrzenie popełnienia przestępstwa. W konsekwencji ułatwia to szybką weryfikację otrzymanych danych w innych źródłach informacji i szybsze podejmowanie działań przez GIIF we współpracy z prokuraturą i organami ścigania.

W 2010 r. GIIF otrzymał od instytucji obowiązanych 15 357 informacji o pojedynczych transakcjach podejrzanych, w tym 15 341 transakcji było oznaczonych jako podejrzane o pranie pieniędzy (Suspicious Transaction Reports on Money Laundering, w skrócie STR-ML) i 16 transakcji oznaczonych jako podejrzane o finansowanie terroryzmu (Suspicious

Transaction Reports on Terrorist Financing, w skrócie STR-TF). Rozkład liczby tych transakcji wg rodzajów instytucji obowiązanych ilustruje wykres nr 2. Na przestrzeni kilku lat GIIF notował z roku na rok zmniejszenie liczby transakcji przekazywanych przez instytucje obowiązane drogą elektroniczną z oznaczeniem jako podejrzane o pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu. Analiza tych transakcji w poprzednich latach wykazała duży udział błędów (szczegółowe dane – w raportach GIIF z poprzednich lat) w przekazywanych danych. Były to błędy natury zarówno technicznej, jak i merytorycznej, popełniane przez instytucje obowiązane przy klasyfikacji transakcji. Podejmowane przez GIIF działania i współpraca z instytucjami obowiązany doprowadziły do zauważalnego spadku błędów przy jednoczesnym wzroście jakości przekazywanych informacji. Analiza danych za rok 2010 potwierdza obserwację z roku ubiegłego i wskazuje na wyeliminowanie większości ww. błędów. Po wyeliminowaniu (po kilku latach intensywnej współpracy z instytucjami obowiązany) większości źródeł błędów można zauważyć, że osiągnięto efekt stabilizacji jakości STR'ów przekazywanych do GIIF. W tych warunkach zaobserwowano w roku 2010 wzrost liczby STR'ów przekazanych przez instytucje obowiązane do GIIF.

Wykres nr 2 - Źródła STR-ów w 2010 r.

Duża część tych zawiadomień związana była z przesłanymi zawiadomieniami opisowymi. Blisko 93% zawiadomień o pojedynczych transakcjach podejrzanych przesłały banki, w dalszej kolejności domy maklerskie, towarzystwa ubezpieczeniowe i fundusze inwestycyjne.

Ponadto w 2010 r. GIIF otrzymał od instytucji obowiązanych 5 informacji w trybie art. 8b ust 5 ustawy, tj. przekazanymi w związku z zaistnieniem przypadków, kiedy instytucja obowiązana nie przeprowadziła transakcji zleconej przez klienta lub nie podpisała z nim umowy lub rozwiązała wcześniej zawarte z uwagi na niemożność zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego.

W związku z tym, że większość instytucji obowiązanych przeszła szkolenia e-learningowe lub też korzystała ze szkoleń prowadzonych przez GIIF otrzymywane informacje są coraz lepszej jakości. Nadal zdarzają się jednak sytuacje, w których instytucja przesyła niekompletne dane lub opis sytuacji jest na tyle lakoniczny, że nie uzasadnia przesłania takiego zawiadomienia do GIIF w związku z brakiem elementów wskazujących na podejrzenie prania pieniędzy czy finansowania terroryzmu. Natomiast niekompletność danych dotyczących podmiotów biorących udział w procedurze czy też pomijanie posiadanych, istotnych informacji na temat np. pozostałych podmiotów będących stronami części transakcji (tzw. podmiotów pobocznych) przedłuża czas analizy materiałów. Niezwykle istotną kwestią jest format i jakość przesyłanych do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej historii rachunków. W związku z różnorodnością systemów bankowych generujących takie historie często zdarza się, że dokumenty nadal są przysyłane w formie papierowej pomimo wielu próśb kierowanych do instytucji na spotkaniach. Z kolei pliki zawierające historie rachunków w formie elektronicznej często są sformatowane w sposób, który nie pozwala analitykowi na dokonanie obliczeń potrzebnych do analizy sprawy.

Sporadycznie pojawiały się pomyłki w określaniu właściwej podstawy prawnej.

W 2010 r. zarejestrowano także 476 zawiadomień opisowych od jednostek współpracujących (JW). Większość z nich pochodziła od organów podporządkowanych Ministrowi Finansów, tj. organów skarbowych, celnych i kontroli skarbowej (60,1% wszystkich zawiadomień od JW). Dużą liczbę zawiadomień otrzymano także od Agencji Nieruchomości Rolnych (20,2%) oraz Narodowego Banku Polskiego (13,2%).

Pomimo dużej poprawy jakości informacji otrzymywanych od jednostek współpracujących, zdarzały się w nich nadal braki w uzasadnieniu przekazania zawiadomienia. Najczęściej brak było w opisie informacji o okolicznościach wskazujących na ewentualny związek opisywanych transakcji lub innych działań z popełnieniem przestępstwa z art. 299 lub 165a Kodeksu karnego. Coraz mniej natomiast było przypadków równoległego kierowania przez jednostki współpracujące zawiadomienia w tej samej sprawie do GIIF oraz organów ścigania.

1.2. Transakcje ponadprogowe

GIIF uzyskuje od instytucji obowiązanych informacje o transakcjach ponadprogowych, tj. takich transakcjach, których równowartość przekracza 15 000 EUR (1 000 EUR w przypadku niektórych rodzajów instytucji obowiązanych), które są gromadzone i przetwarzane w Departamencie Informacji Finansowej Ministerstwa Finansów. W 2010 r. otrzymano informacje o ponad 30,2 mln takich transakcji.

Instytucje obowiązane przekazują dane o ww. transakcjach zbiorczo, w postaci plików, w terminie do 14 dni po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, w którym zostały zarejestrowane.

W roku 2010 system informatyczny GIIF przyjął blisko 75,6 tys. plików z danymi dotyczącymi ww. transakcji. Zgodnie z obowiązującymi zasadami pliki z danymi przekazywane są przy pomocy jednego z trzech kanałów elektronicznych:

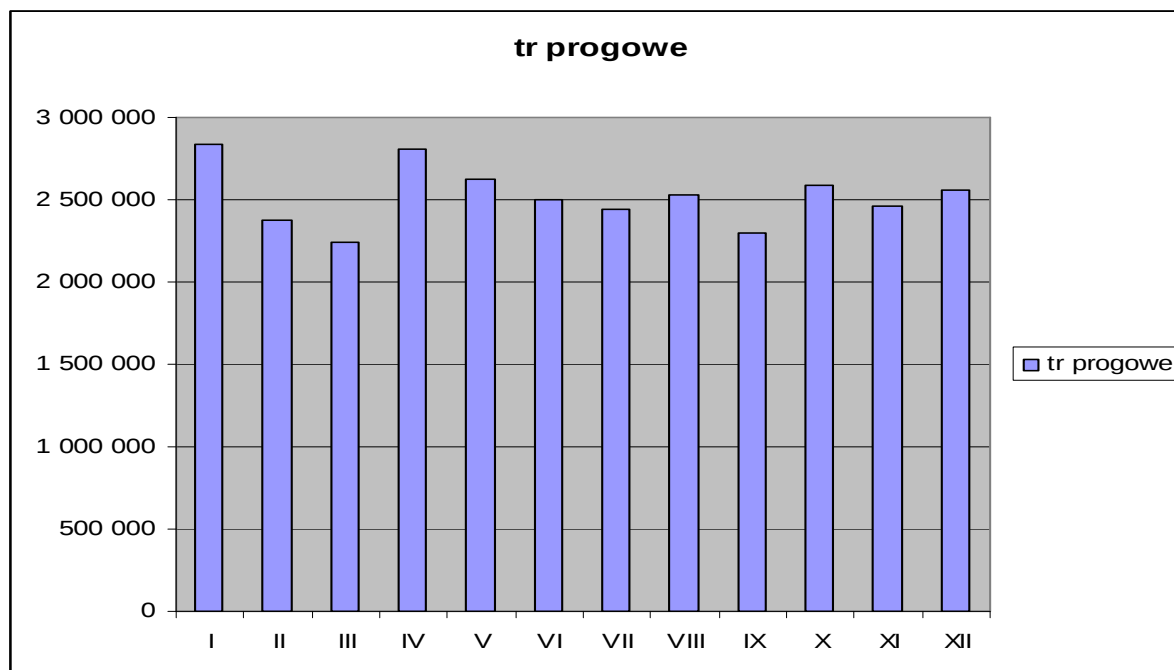
- bezpiecznej strony internetowej GIIF (poprzez wypełnienie formularza bezpośrednio na stronie WWW lub przesłanie przy jej pomocy pliku z systemu instytucji obowiązanej – w 2010 r. GIIF otrzymał w ten sposób blisko 90,6% wszystkich plików),
- bezpiecznej poczty elektronicznej (w 2010 r. GIIF otrzymał w ten sposób blisko 9,4% wszystkich plików) lub
- przesłanie informacji na płycie CD/dyskiecie (w 2010 r. GIIF otrzymał w ten sposób 0,035% wszystkich plików).

Niewielka (choć wymagająca proporcjonalnie znacznie więcej pracy przy gromadzeniu i wprowadzaniu do baz danych) część informacji przekazywana jest przez instytucje obowiązane do GIIF w postaci papierowych kopii kart transakcji – w 2010 r. GIIF otrzymał blisko 3,2 tys. papierowych kopii kart transakcji.

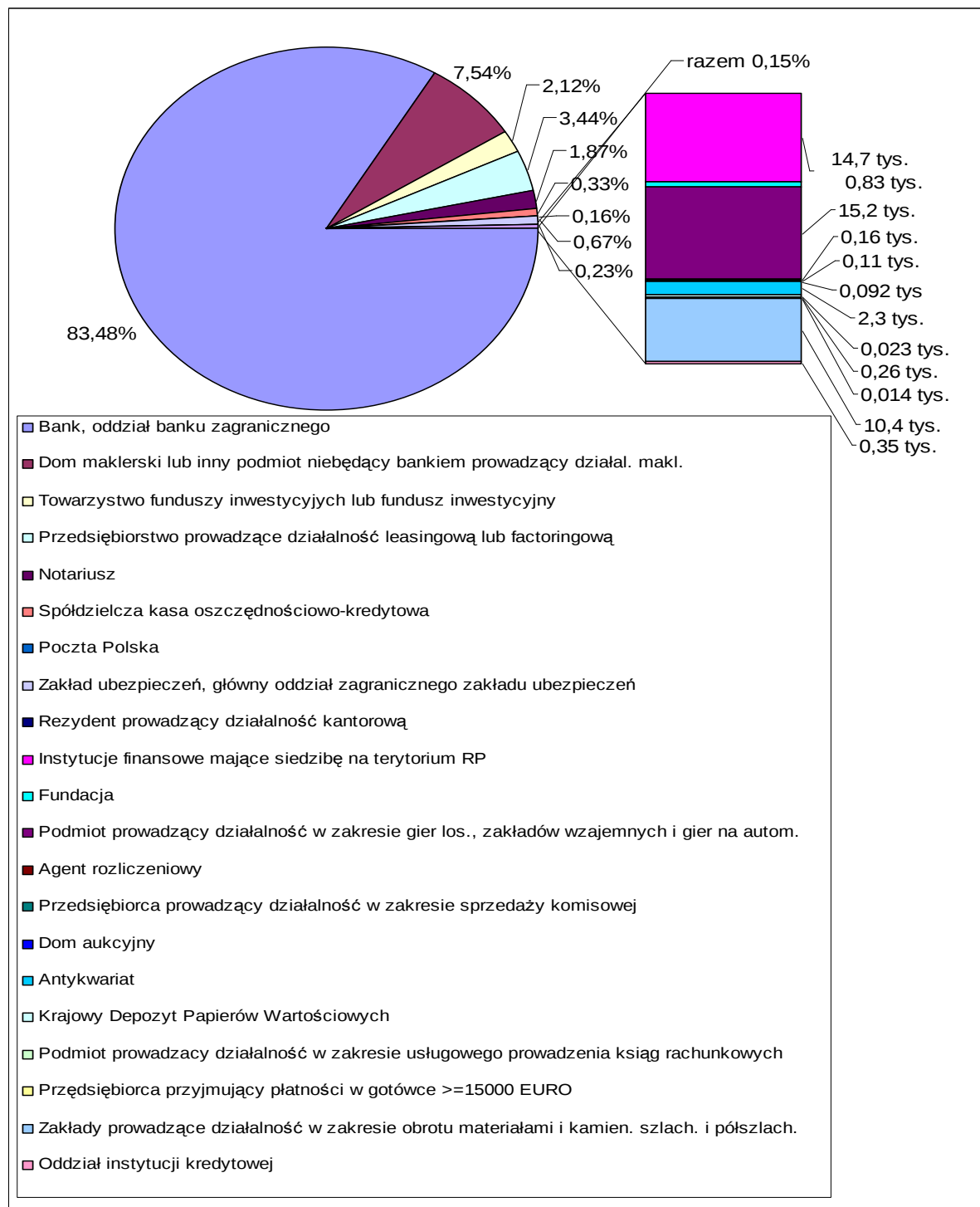
Wśród transakcji ponadprogowych otrzymanych w 2010 r. 14,7% stanowiły transakcje, których dane zawierały błędy, wykryte w sposób automatyczny przez procedury walidujące dane wejściowe w systemie informatycznym GIIF. Błędnie przekazane informacje wymagają analizy i przesłania przez instytucje obowiązane korekt. Proces ten angażuje znaczne zasoby po stronie GIIF i dlatego GIIF podejmuje liczne działania w celu poprawy jakości przekazywanych danych, prowadzące do zmniejszenia się liczby błędów w przekazywanych informacjach.

Rozkład liczby transakcji przekazywanych do GIIF w poszczególnych miesiącach roku 2010 przedstawia wykres nr 3, a rozkład liczby transakcji według rodzaju instytucji przekazującej dane ilustruje wykres nr 4. Najwięcej transakcji (83,5%) przekazały banki, podmioty prowadzące działalność maklerską (7,5%), przedsiębiorstwa prowadzące działalność leasingową lub factoringową (3,4%) i fundusze inwestycyjne (2,1%) oraz notariusze (1,9%).

Wykres nr 3 – Liczba transakcji przekazywanych do GIIF w poszczególnych miesiącach 2010 r.

Wykres nr 4 – Rozkład liczby transakcji przekazanych do GIIF w 2010 roku wg rodzajów instytucji obowiązanych

Spośród blisko 30,2 mln transakcji, przekazanych do baz GIIF w 2010 r., 8,97% stanowiły transakcje, zaliczone przez instytucje obowiązane do kategorii transakcji gotówkowych, 9,78% – transakcje z udziałem podmiotów, dla których instytucja obowiązana wskazała

miejsce zamieszkania poza granicami Polski lub obywatelstwo inne niż polskie (1,58% transakcji zostało zakwalifikowanych przez instytucje obowiązane jako przelewy przychodzące z zagranicy).

Informacje o transakcjach zostały udostępnione do dalszych analiz. W szczególności informacje o transakcjach, wpływające do systemu informatycznego GIIF, były poddawane automatycznym procesom analitycznym. Przykładowo, wszystkie informacje o transakcjach były weryfikowane pod kątem ewentualnych powiązań z podmiotami podejrzanymi o finansowanie terroryzmu lub podmiotami pochodzącymi z krajów wysokiego ryzyka/objętych sankcjami. Automatycznie poszukiwano też powiązań informacji o transakcjach z innymi rodzajami informacji dostępnych w systemie (na przykład z zapytaniami zewnętrznymi podmiotów – prokuratury, zagranicznego FIU itd.), które były następnie wykorzystywane w postępowaniach analitycznych lub przekazywane do zewnętrznych podmiotów zwracających się do GIIF o przekazanie informacji finansowych. Powyższe powiązania wyszukiwane były z wykorzystaniem funkcjonujących w systemie informatycznym GIIF modeli analitycznych, które były stosowane zarówno w procesach automatycznego generowania raportów, jak i w analizach tworzonych *ad hoc* na potrzeby konkretnego problemu.

Informacje o transakcjach ponadprogowych wykorzystywane były również do ekstrakcji danych o rachunkach podmiotów, wykorzystywanych w procesie szczegółowych postępowań analitycznych prowadzonych w Departamencie Informacji Finansowej, podobnie jak informacje o samych transakcjach, które są bezpośrednio dostępnym źródłem informacji o transakcjach podmiotów pozostających w zainteresowaniu danego postępowania analitycznego. Stanowią one zarówno bezpośrednie źródło informacji o transakcjach, które można znaleźć, zadając pytanie o konkretny podmiot czy rachunek, jak i źródło dla analizy powiązań – poprzez wykorzystanie możliwości wyszukania w bazie danych obiektów (rachunków, podmiotów) powiązanych, tj. pozostających względem siebie w relacji o zdefiniowanym typie (np. podmiotów powiązanych poprzez wspólne wystąpienia w łańcuchu transakcji czy rachunków powiązanych poprzez przeprowadzenie na nich transakcji przez ten sam podmiot).

Informacje grupowane w ww. sposób były włączane do prowadzonych postępowań analitycznych oraz zawiadomień i powiadomień kierowanych do prokuratury i innych jednostek współpracujących. Informacje o otrzymanych transakcjach przekazywane są też do prokuratury i innych jednostek współpracujących, na ich wniosek (w roku 2010 dotyczyło to kilkudziesięciu tysięcy transakcji)

2. ANALIZY

2.1. Przeciwdziałanie praniu pieniędzy

Podstawowym zadaniem Generalnego Inspektora Informacji Finansowej jest badanie przebiegu transakcji, co do których powziął uzasadnione podejrzenia. Na podstawie wyników dokonanej analizy przeprowadza procedurę wstrzymania transakcji lub blokady rachunku, a także przekazuje uprawnionym organom informacje uzasadniające podejrzenie popełnienia przestępstwa.

2.1.1. Postępowania analityczne i ich efekty

W wyniku informacji uzyskanych w 2010 r. GIIF wszczął 1262 postępowań analitycznych (w tym postępowania w zakresie przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu, a także postępowania wszczęte na bazie informacji, o których jest mowa w art. 8b ust 5 ustawy).

Postępowania prowadzone były na podstawie gromadzonych i analizowanych przez GIIF informacji przekazywanych zgodnie z *ustawą z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu*. Poszczególne postępowania prowadzone przez GIIF obejmowały swoim zakresem do kilku zawiadomień opisowych, do ponad tysiąca pojedynczych transakcji podejrzanych oraz do kilku tysięcy transakcji ponadprogowych.

Wynikiem przeprowadzonych postępowań analitycznych było:

- przekazanie 120 zawiadomień do prokuratur o podejrzeniu popełnienia przez 387 podmiotów prania pieniędzy (w zawiadomieniach zawarto opis transakcji podejrzanych, których przedmiotem były wartości majątkowe o łącznej wartości 1,33 mld PLN),
- zablokowanie 112 rachunków, na których zgromadzono środki o łącznej wartości przynajmniej 59,81 mln PLN, na podstawie art. 18 i 18a ustawy,
- przekazanie do uprawnionych organów i jednostek 420 informacji w trybie art. 33 ust 3 ustawy (tj. z własnej inicjatywy GIIF).

Mniejsza liczba zawiadomień do prokuratur w stosunku do lat poprzednich jest spowodowana przede wszystkim wzięciem pod uwagę dotychczasowej współpracy z jednostkami prokuratur wskazujących na potrzebę wcześniejszego rozpracowania operacyjnego takich podejrzeń, a zwłaszcza uzyskania dowodów popełnienia czynów zabronionych, z których zyski podlegają praniu (co wykracza poza możliwości prawne GIIF). Z tego też powodu bardziej skupiono się na współpracy z organami ścigania, m.in. na wymianie informacji na podstawie przepisów ustawy, które również pod tym względem zostały w 2009 r. znowelizowane (w szczególności art. 14 ustawy).

Skoncentrowano się także na prowadzeniu czynności skoordynowanych z działaniami organów ścigania, czego wynikiem była (po stronie GIIF) większa – w porównaniu z latami poprzednimi – wartość środków zgromadzonych na rachunkach zablokowanych przez GIIF w związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia prania pieniędzy (w sumie 59,69 mln PLN). Przy czym 89 rachunków, na których zgromadzono środki o wartości przynajmniej 36,27 mln PLN, zablokowano w trybie art. 18a ustawy (tj. z własnej inicjatywy GIIF). Należy podkreślić, że wskazane wyżej kwoty środków zablokowanych na rachunkach są szacunkowe i mogą być niższe od rzeczywistych, gdyż podczas trwania blokady nałożonej przez GIIF środki w dalszym ciągu zasilają rachunki, natomiast nie były wypłacane lub przelewane na kolejne rachunki.

Poza zawiadomieniami o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy przesłanymi do prokuratury, GIIF przekazał 420 informacji o podejrzanych transakcjach (w trybie art. 33 ust. 3 ustawy), w tym:

- 195 do organów kontroli skarbowej,
- 122 na policję (w tym do Centralnego Biura Śledczego),
- 89 do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (w tym do Centrum Antyterrorystycznego),
- 7 do Straży Granicznej,
- 6 do Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
- 1 do organów podatkowych.

Powodem przekazania ww. informacji było przede wszystkim podejrzenie popełnienia innych przestępstw niż pranie pieniędzy oraz finansowanie terroryzmu, a także inicjowanie i kontynuowanie wspólnych postępowań dotyczących zwalczania zorganizowanej przestępczości, aktywnej także w zakresie prania pieniędzy.

W 2010 r. GIIF przekazał także do organów kontroli skarbowej 25 wniosków o zbadanie legalności pochodzenia określonych wartości majątkowych, celem wyjaśnienia źródła pochodzenia tych wartości.

W systemie informatycznym GIIF – w związku z zawiadomieniami przekazanymi przez GIIF do prokuratur w 2010 r. i w okresach wcześniejszych – zarejestrowano następujące informacje zwrotne otrzymane w roku ubiegłym¹:

- 25 informacji o aktach oskarżeń,
- 8 informacji o postawionych zarzutach,
- 4 informacje o wydanych wyrokach,
- 67 informacji o wszczęciu postępowań,
- 19 informacji o poleceniu wszczęcia postępowań,
- 32 informacje o połączeniu prowadzonych postępowań z innymi postępowaniami (w tym o włączeniu otrzymanych zawiadomień GIIF do prowadzonego już postępowania),
- 5 informacji o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego,
- 95 informacji o umorzeniu postępowań,
- 6 informacji o podjęciu na nowo umorzonych wcześniej postępowań,
- 2 informacje o zamknięciu postępowania (w jednym przypadku wskazano, że część materiałów wydzielono do odrębnego postępowania).

W przypadku odmów wszczęcia postępowań, 2 przypadki dotyczyły odmowy wszczęcia odrębnych postępowań na podstawie tylko części informacji i materiałów przekazanych w zawiadomieniach GIIF do prokuratury lub w ślad za nimi. Na bazie pozostałych, podstawowych materiałów i informacji zawartych w tych zawiadomieniach wszczęte zostały postępowania przygotowawcze. W jednym przypadku odmowy, po złożeniu przez GIIF zażalenia na postanowienie prokuratora, sąd przychylił się do stanowiska GIIF i przekazał prokuraturze do prowadzenia.

Główną przyczyną umorzeń był często brak możliwości ustalenia przez prokuraturę i organy ścigania przestępstwa pierwotnego w stosunku do prania pieniędzy, tj. przestępstwa będącego źródłem pochodzenia środków podlegających praniu, a także prowadzenie przez organy ścigania już wcześniej wszczętych postępowań w sprawach, których dotyczyły powyższe umorzenia. Postanowienia o umorzeniu postępowania w wielu przypadkach były częściowe i odnosiły się tylko do wybranych osób podejrzanych, przy dalej toczącym się postępowaniu głównym (np. w przypadku jednej sprawy poinformowano o umorzeniu postępowania w stosunku do 1 osoby i sformułowaniu aktu oskarżenia wobec drugiej osoby). Ponadto czasami umorzeniu wszczętych na podstawie zawiadomień GIIF postępowań karnych w sprawie o przestępstwo z art. 299 kk towarzyszyły przypadki postawienia zarzutów w związku z popełnieniem czynów zabronionych innych niż pranie pieniędzy.

Do dnia 21 marca 2011 r. GIIF nie otrzymał z Ministerstwa Sprawiedliwości zbiorczych danych „o liczbie postępowań karnych, liczbie osób, w stosunku do których wszczęto postępowanie, i osób nieprawomocnie i prawomocnie skazanych za przestępstwa, o których mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego, oraz o wartościach majątkowych, w stosunku do których dokonano zamrożenia, blokady i wstrzymania transakcji lub orzeczono zajęcie, zabezpieczenie majątkowe lub przepadek”.

¹ Wg stanu na dzień 21 marca 2011 r.

Natomiast z Prokuratury Generalnej otrzymano następujące dane o postępowaniach przygotowawczych dotyczących przestępstwa prania pieniędzy, będących w toku w 2010 r.:

- wszczęto 223 sprawy, z czego w fazie *ad personam* – 67, dotyczące 154 osób (z czego 118 spraw na podstawie zawiadomień otrzymanych od GIIF),
- skierowano do sądów 74 akty oskarżenia przeciwko 308 osobom,
- zakończono 75 postępowań przygotowawczych postanowieniem o umorzeniu śledztwa oraz 15 postępowań postanowieniem o odmowie wszczęcia śledztwa,
- zawieszono 74 postępowania przygotowawcze.

Ponadto w 2010 r. na podstawie 147 wydanych postanowień o zabezpieczeniu majątkowym zabezpieczono wartości w wysokości ok. 215,6 mln PLN. W tym okresie zapadło 21 wyroków skazujących (45 osoby skazane), w tym 20 wyroków w stosunku do 44 osób – prawomocnych oraz 1 wyrok w stosunku do 1 osoby – nieprawomocny. Dodatkowo sądy wydały 13 orzeczeń o przepadku mienia, korzyści pochodzących z przestępstwa o równowartości 1,9 mln PLN.

Jako efekty postępowań wszczętych na bazie zawiadomień GIIF, Prokuratura Generalna wymieniła 27 aktów oskarżenia o czyny z art. 299 k.k. dotyczących 127 oskarżonych oraz 9 wyroków i 23 skazanych, wydanych w 2010 r.

2.1.2. Przykładowe kierunki analiz

Pranie pieniędzy z korzyści uzyskanych z przestępstw karno-skarbowych

W 2010 roku Generalny Inspektor Informacji Finansowej prowadził liczne postępowania analityczne (ponad 19% wszystkich postępowań wszczętych w zeszłym roku) dotyczące prania pieniędzy pochodzących z przestępstw karno-skarbowych, zwłaszcza tzw. transakcji karuzelowych służących uzyskaniu nienależnych korzyści z tytułu dokonywanych rozliczeń podatkowych (w tym dotyczące transakcji związanych z nielegalnym lub fikcyjnym obrotem paliwami i złomem). Organizatorzy całego proceduru tworzą sieć kilku-kilkunastu podmiotów, przez których rachunki transferowane są środki finansowe, co ma na celu stworzenie pozorów przeprowadzania legalnych transakcji handlowych. Do tego celu zakładane są rachunki bankowe dla nowo powstałych spółek lub osób rzekomo rozpoczynających działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa symulujące), bądź też dla spółek odkupionych od osób trzecich, które zakończyły lub zamierzały zakończyć rzeczywistą aktywność na rynku dóbr i usług (przedsiębiorstwa symulujące nabyte).

Każdy z podmiotów zaangażowanych w proceder dokonuje do kilkuset jednostkowych transakcji zakupu towaru o wartości przekraczającej często kilkadziesiąt tysięcy złotych, z reguły od tego samego kontrahenta, i natychmiastowej odsprzedaży kolejnemu podmiotowi. Przy czym cena sprzedaży towaru jest często wyższa niż cena zakupu zaledwie o kilka promili, a w ciągu stosunkowo krótkiego okresu (od kilku tygodni do kilku miesięcy) poszczególne spółki i osoby prowadzące działalność gospodarczą dokonują rzekomo obrotu towarami o wartości przekraczającej nawet kilkadziesiąt milionów złotych.

Obserwowany obrót środkami finansowymi nie ma zazwyczaj odzwierciedlenia w rzeczywistym obrocie towarami, na co wskazuje skala i częstotliwość transferów na rachunkach podmiotów, które często wcześniej nie prowadziły żadnej działalności bądź z pewnych powodów uprzednio ją zakończyły. Na fikcyjność prowadzonej działalności wskazują również wyniki przeprowadzanych kontroli podatkowych, z których wynika, że kontrolowani nie posiadają stosownego do skali prowadzonej działalności zaplecza magazynowego, a także nie zatrudniają pracowników.

Powyższy sposób przeprowadzania transakcji określany jest jako karuzela podatkowa. Podmioty uczestniczące w procederze otrzymują bowiem zwrot podatku od towarów i usług, który nie został zapłacony na wcześniejszym etapie obrotu, działając w ten sposób na szkodę Skarbu Państwa

Z doświadczeń GIIF wynika, że w transakcjach karuzelowych uczestniczą podmioty nawet z kilku bądź kilkunastu państw. Towary nabyte od zagranicznych kontrahentów, po ich odsprzedaży kolejnym polskim podmiotom, ponownie trafiają do tych samych krajów unijnych, a często do tych samych podmiotów, co również nie znajduje uzasadnienia ekonomicznego, a z reguły stanowi podstawę do wystąpienia o zwrot podatku VAT z tytułu dokonywania (fikcyjnych) wewnątrzwspólnotowych dostaw towarów.

Coraz częściej w tego typu transakcjach uczestniczą polskie podmioty, których właścicielami i członkami zarządu zostają osoby podstawione, nie posiadające polskiego obywatelstwa. Osoby te często wykorzystywane są jedynie do objęcia udziałów w spółkach, formalnego przejścia odpowiedzialności za zarządzanie oraz do otwarcia rachunków bankowych na rzecz spółki. Następnie nie mają one żadnego wpływu na to, do czego wykorzystywane są nowo otwarte rachunki, na których transakcje realizowane są już drogą elektroniczną przez inne osoby uczestniczące w tym przestępczym procederze. Również polscy obywatele rejestrują spółki w sąsiednich państwach (najczęściej należących do Unii Europejskiej, głównie w Czechach i na Słowacji), a następnie otwierają rachunki dla tych podmiotów już w Polsce. Powyższe zabiegi mogą utrudniać działanie organów państwa w zakresie przeciwdziałania opisanym przestępstwom z uwagi na konieczność wymiany informacji i koordynacji działań z jednostkami z innych państw, na każdym z etapów prowadzenia postępowania w danej sprawie.

Umiedzynarodowienie procederu jest również coraz częściej obserwowane w transakcjach związanych z obrotem złomem i paliwami. Również i w tych obszarach organizatorzy procederu, dokonując fikcyjnego obrotu, osiągają znaczne korzyści majątkowe, minimalizując swoje zobowiązania podatkowe bądź ubiegając się o zwrot nienależnego podatku od towarów i usług. Podobnie jak w przypadku karuzeli podatkowych, poprzez rachunki podmiotów, których właścicielami były podstawione osoby, w tym także obcokrajowcy, dokonywano transferu środków rzędu nawet kilkuset milionów złotych.

Pranie pieniędzy pochodzących z obrotu narkotykami

Pomimo prowadzenia przez organy państwowe dosyć skutecznej, skoordynowanej polityki antynarkotykowej, Polska pozostaje w Europie dosyć istotnym producentem narkotyków syntetycznych. Ponadto jest też jednym z punktów przerzutu „twardych” narkotyków z Południowej Azji i z Ameryki Południowej na rynki Europy Zachodniej. Sytuacja taka w sposób nieuchronny powoduje, że znajdujące się w kraju organizacje przestępcze podejmują działania, mające na celu zalegalizowanie dochodów pochodzących z przemytu, produkcji i handlu narkotykami. W związku z identyfikacją tego obszaru prania pieniędzy Generalny Inspektor Informacji Finansowej wszczął w 2010 roku kilka postępowań analitycznych, związanych z podejrzeniem prania pieniędzy pochodzących z przestępstw dotyczących handlu narkotykami.

Wyniki prowadzonych postępowań analitycznych, dotyczących transakcji związanych z handlem narkotykami, wskazywały na działania zarówno pojedynczych dilerów narkotykowych, jak i na działalność zorganizowanych grup przestępczych, skierowaną na wprowadzanie środków finansowych do obrotu finansowego, z reguły bankowego. Częstym elementem tego typu spraw był fakt, że osoby zaangażowane w proceder prania pieniędzy pochodzących z handlu narkotykami były już wcześniej karane za przestępstwa narkotykowe.

Pranie pieniędzy a handel uprawnieniami do emisji CO₂

Wprowadzenie w Unii Europejskiej wspólnego systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂ spowodowało pojawienie się nowego obszaru umożliwiającego dokonywanie nadużyć. W latach 2009-2010 na rynku tym wykryto szereg przypadków oszustw związanych z rozliczeniami podatku VAT. Skala tego zjawiska nasilała się w poszczególnych krajach UE do momentu wprowadzenia mechanizmu odwrotnego obciążenia podatkiem VAT (patrz opis niżej). GIIF w 2010 r. prowadził kilka spraw dotyczących prania pieniędzy pochodzących z nadużyć w obszarze handlu uprawnieniami do emisji CO₂.

Modus operandi oszustwa VAT w przypadku handlu CO₂ wygląda następująco: usługodawca (sprzedawca certyfikatów) wyszczególniał klientowi (kupcowi) na rachunku sprzedaży podatek VAT, ale nie odprowadzał podatku zawartego w sumie brutto do swojego urzędu skarbowego. Ponieważ zobowiązany do opodatkowania usługobiorca (kupiec certyfikatów) był w dalszym ciągu upoważniony do odliczenia podatku VAT, otrzymywał od fiskusa zwrot podatku. W związku z powyższym urząd skarbowy ponosił szkodę w wysokości danej stawki podatkowej.

Było to możliwe, ponieważ sprzedawca certyfikatów miał czas od 3 do 4 miesięcy po transakcji na odprowadzenie podatku VAT. Po otrzymaniu zapłaty sprzedawca – oszust kończył działalność lub ogłaszał upadłość i w wielu przypadkach opuszczał granice kraju lub rozpoczynał pod innym nazwiskiem nową działalność handlową. Z tego powodu powstało nowe pojęcie „missing trader”, czyli tzw. „zaginionego handlowca”.

Z tytułu ww. oszustwa poszczególne państwa ponosiły wysokie straty. W związku z tym w dniu 16 marca 2010 r. przyjęto nową dyrektywę w sprawie stosowania mechanizmu odwrotnego obciążenia podatkiem VAT w handlu emisjami (reverse charge mechanism). Obciążenie zapłaty podatku spadło na kupującego. Dyrektywa weszła w życie w kwietniu 2010 r., umożliwiając tym samym wyeliminowanie okoliczności sprzyjających oszustwom podatkowym.

Pranie pieniędzy a dotacje unijne

Dyrektywa Unii Europejskiej numer 2001/77/EC zobowiązała kraje UE do produkcji określonej ilości energii ze źródeł odnawialnych. Dla Polski wskaźnik ten ustalono na poziomie 7,5% w 2010 r. Tyle energii elektrycznej zużywanej w naszym kraju musiało pochodzić ze źródeł energii odnawialnej w tym roku. W budżecie Unii do 2013 r. zagwarantowano ponad 6 miliardów Euro funduszy strukturalnych i rolnych przeznaczonych na rozwój źródeł energii odnawialnej.

Jedną z możliwości uzyskania dofinansowania na budowę elektrowni wiatrowej jest Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013. Minimalna wartość projektu wynosi 20 mln zł., a maksymalna wielkość dotacji to 20% kosztów kwalifikowanych projektu.

Projekty o niższej wartości (do 20 mln zł.) można sfinansować z Regionalnych Programów Operacyjnych. Oprócz dopłat unijnych, plan finansowy dla projektu budowy elektrowni wiatrowej może być oparty np. o preferencyjną pożyczkę z NFOŚiGW (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

W wielu krajach producenci energii odnawialnej dostają za wyprodukowany przez siebie prąd specjalne, dofinansowywane przez rządy i UE stawki (znacznie powyżej cen rynkowych) albo podpisują zyskowe kontrakty, deklarując produkcję czystej energii przez przynajmniej 15 lub nawet 25 lat.

Coraz częściej, ze względu na ogromne dotacje i możliwość ich wyłudzenia oraz w celu wyprania pieniędzy pozyskanych z nielegalnej działalności, przemysłem energetyki wiatrowej interesują się grupy przestępczości zorganizowanej. W związku z dużą rolą władz lokalnych w popieraniu wniosków o dotacje unijne w tym sektorze, mamy do czynienia również z ryzykiem działań korupcyjnych.

W 2010 r. GIIF spotkał się z kilkoma przypadkami, których okoliczności mogłyby wskazywać na możliwość popełnienia przestępstwa prania pieniędzy z wykorzystaniem dotacji unijnych w powyższym sektorze.

Mechanizmy były następujące:

- Firma budująca elektrownie wiatrowe, chcąc uzyskać dotacje unijne, kupowała urządzenia do produkowania energii odnawialnej – wiatrak po cenie nie przekraczającej miliona PLN. Poprzez szereg fikcyjnych transakcji kupna/sprzedaży pomiędzy firmami, niejednokrotnie mającymi siedzibę w kilku krajach, cena urządzeń wzrastała do paru milionów zł. Na podstawie zakupu tego urządzenia po zawyżonej cenie firma występowała o dotacje unijne i uzyskiwała je na podstawie fikcyjnych danych.
- Uzyskane w nielegalny sposób środki firma przeznaczała na to, co było we wniosku o dotację, a resztę transferowała zazwyczaj za granicę. Po dokonaniu szeregu transakcji na rachunkach wielu firm pieniądze docelowo trafiały do spółki, która również starała się o dotacje unijne, powtarzając schemat z pierwszego przykładu.

Ponieważ projekty związane z energią odnawialną są całkowicie zależne od unijnych dopłat działalność związana z budową farm wiatrowych stała się bardzo dochodowym zajęciem dla grup przestępczych chcących w ten sposób wyłudzić środki unijne lub wyprać pieniądze.

Obrót finansowy i towarowy z zagranicą

Pośród postępowań analitycznych wszczętych w 2010 r. duża ich część (ok. 11,3%) była związana z podejrzeniem prania pieniędzy pochodzących z przestępstw związanych z obrotem finansowym lub towarowym z zagranicą. W ramach dokonanych analiz z powyższego obszaru na uwagę zasługują sprawy dotyczące przekazów pieniężnych realizowanych do Polski głównie z Ameryki Północnej i Europy Zachodniej oraz transfer środków z Polski do państw azjatyckich.

W pierwszym przypadku zaobserwowano regularne wykorzystywanie podstawionych osób do odbioru przynajmniej kilkudziesięciu przekazów pieniężnych przez każdą z nich (które czasami odbierają nawet kilkanaście przekazów w ciągu jednego dnia). W rezultacie przeprowadzonych analiz w poszczególnych sprawach znaleziono powiązania pomiędzy nawet kilkudziesięcioma odbiorcami. Nadawców przekazów było natomiast nawet kilka tysięcy, głównie obywatele USA, Kanady i państw Unii Europejskiej, a suma zrealizowanych transferów wynosiła do kilku milionów złotych w skali roku. Charakter tych transferów i sposób ich przeprowadzania wskazuje na ukrywanie przez organizatorów procedury rzeczywistej skali prowadzonej działalności i – przypuszczalnie – na handel towarami bez stosownych zezwoleń.

Transfer środków z Polski do krajów azjatyckich realizowany jest niejednokrotnie z użyciem rachunków podmiotów kontrolowanych przez obywateli Polski, pochodzących z krajów azjatyckich. W ciągu roku obrót na rachunkach poszczególnych spółek wynosi od kilkunastu do kilkuset milionów złotych, a odbiorcami środków jest do kilkuset różnych podmiotów, głównie z Chin. Transfer ten odbywa się często za pośrednictwem przedsiębiorstw

symulujących, nie dokonujących rozliczeń z właściwymi urzędami skarbowymi i przypuszczalnie może mieć związek z płatnościami za towary wwieszone na terytorium Polski z naruszeniem przepisów celnych i podatkowych.

2.1.3. Metodyka prania pieniędzy

Legalizacja korzyści pochodzących z przestępstw jest jednym z etapów zarządzania środkami, realizowanego w szczególności przez zorganizowane grupy przestępcze. Osoby organizujące taki proceder, chcąc uniknąć odpowiedzialności karnej, podejmują zatem starania, by udaremnić bądź znacząco utrudnić stwierdzenie, że środki, którymi dysponują, pochodzą z przestępstwa. Często proces prania pieniędzy przyjmuje postać skomplikowanej sieci transakcji finansowych realizowanych za pośrednictwem różnych instytucji finansowych, choć również poza nimi – przy wykorzystaniu instrumentów prawnych przewidzianych m.in. w kodeksie cywilnym, przez szereg podmiotów zaangażowanych w ten proces. Podmioty realizujące takie transakcje są niejednokrotnie tzw. „słupami” i „przedsiębiorstwami symulującymi”.

„Słupy” to osoby fizyczne, które – z reguły w zamian za stosunkowo niewielkie korzyści – zgadzają się podejmować działania pozwalające przestępcom na legalizację środków bądź umożliwiają użycie w tym celu swoich danych osobowych. Zazwyczaj stają się formalnie właścicielami firm i spółek, których rachunki i majątek wykorzystywane są do procederu prania pieniędzy. Podmioty te, w zależności od tego, czy są nowo tworzone, czy przejmowane od osób trzecich, określane są mianem „przedsiębiorstw symulujących” lub „przedsiębiorstw symulujących nabytych”.

Podstawową zaletą wykorzystania „słupów” z punktu widzenia organizacji przestępczej jest oddzielenie osób dokonujących przestępstw i faktycznych beneficjentów przestępczego procederu od działań zmierzających do legalizacji osiągniętych korzyści. Jednocześnie umożliwia to przerzucenie na nich odpowiedzialności za część lub całość popełnionych czynów, gdyż ich obecność zazwyczaj znacznie utrudnia organom ścigania ustalenie faktycznych powiązań pomiędzy osobami i podmiotami zaangażowanymi w proceder.

Kolejnym elementem istotnie utrudniającym stwierdzenie, czy środki będące w dyspozycji poszczególnych osób pochodzą z przestępstwa, jest prowadzenie legalnej działalności gospodarczej. Działalność taka umożliwia mieszanie osiąganych dochodów z wartościami majątkowymi pozyskiwanymi z nielegalnych źródeł.

Najczęściej do prania pieniędzy wykorzystywane są rachunki bankowe (często prowadzone dla „słupów” lub „podmiotów symulujących”), wśród których, biorąc pod uwagę rodzaj i sposób realizacji transakcji, wyróżnić możemy:

- rachunek fikcyjny, na którym dokonywana jest jedna lub szereg transakcji, z reguły w krótkich odstępach czasu, na relatywnie wysokie kwoty, przy wykorzystaniu maksymalnej liczby fikcyjnych elementów dotyczących zarówno osób zaangażowanych w transakcje, jak i tytułów samych transakcji;
- rachunek docelowy, na który transferowane są wysokie kwoty w celu ich niezwłocznego podjęcia w gotówce, co umożliwia odseparowanie środków od źródła pochodzenia – najczęściej wypłacone fundusze są ponownie wprowadzane do obiegu finansowego.

Rozwój rynku finansowego, a także rosnące doświadczenie instytucji i organów zaangażowanych w wykrywanie przestępstw finansowych powoduje, że również przestępcy starają się wykorzystywać coraz to nowe metody.

Nowe trendy i metody

W ramach wykonywanych obowiązków GIIF zidentyfikował nowe trendy oraz metody używane przez przestępców, związane z wprowadzaniem do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł. Na powyższe składają się przede wszystkim metody odnoszące się do internetowych przekazów pieniężnych. Na uwagę zasługują m.in. systemy PayPal, I-escrow, Mondex, e-charge Phone, InternetCash, czy Digital Precious Metals.

Rozróżnić należy 2 typy internetowych przekazów pieniężnych, tzn. bazujące na założonych rachunkach bankowych, czyli operacje dokonywane poprzez wcześniej założone konto w banku, oraz przekazy realizowane poprzez instytucje typu non-bank.

Za zdecydowanie ułatwiające przestępcom prowadzenie ich nielegalnej działalności należy uznać, w przypadku internetowych przekazów pieniężnych, następujące fakty: łatwość zainicjowania metody – potrzeba posiadania jedynie bezpośredniego dostępu do Internetu, brak bezpośredniego kontaktu na poziomie klient-placówka realizująca transakcję (np. oddział banku), częsta anonimowość użytkowników przeprowadzających operacje finansowe, niska wartość transakcji (np. 200, 300 PLN), znacząca liczba operacji finansowych dokonywanych w ciągu krótkiego okresu, możliwość przekazania środków, których finalnym odbiorcą może być osoba zlokalizowana praktycznie w każdym miejscu na świecie.

Omawiany trend, odnoszący się do innowacyjnych metod przekazywania środków pieniężnych przez przestępców, został zauważony również przez inne jednostki analityki finansowej, które także podkreślają rosnącą liczbę tego typu operacji, przy jednocześnie zwiększającej się liczbie spraw związanych z tym zjawiskiem.

Istotną metodą, wykorzystywaną coraz częściej przez przestępców są karty typu prepaid. Ich różnorodność oraz różna funkcjonalność w znaczący sposób utrudniają skuteczną walkę z metodami prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, wykorzystującymi ten instrument płatniczy. Ściganie tego typu przestępstw może utrudniać m.in. niewielka kwota wartości jednostek pieniężnych, którymi tego typu karty są „doładowywane”. Należy zauważyć również coraz większą masowość użycia tego typu kart. Nie bez znaczenia jest również fakt, że karty te można coraz częściej kupić w wielu sklepach detalicznych, płacąc za nie np. gotówką.

Wartość naładowanej karty typu prepaid jest wykorzystywana m.in. do realizowanych operacji finansowych poprzez internetowe systemy przekazów pieniężnych. Dobrym przykładem jest tutaj przykład systemu InternetCash.

Inną, istotną z punktu widzenia przestępców, jest łatwość „przenoszenia” środków pieniężnych zdeponowanych na kartach tego typu. Ich przewożenie przez granicę, zwłaszcza w ilościach nie wzbudzających podejrzenia stanowić może m.in. mechanizm zapłaty związany z handlem narkotykami.

Wyżej wymienione zagrożenia, odnoszące się do internetowych przekazów pieniężnych oraz kart typu prepaid, zostały również wskazane w raportach FATF (Financial Action Task Force). Ogólna tendencja wynikająca z nowych metod stosowanych przez przestępców stanowi podstawę do przeciwdziałania tego typu działaniom zwłaszcza w kontekście współpracy międzynarodowej – brak barier dla przepływu środków finansowych w przestępstwie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

2.2. Przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu

Wykonywana przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej działalność w zakresie przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu w przyjętym w Polsce systemie przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń terrorystycznych ma charakter działalności na poziomie taktycznym. W ramach realizacji swoich ustawowych zadań z zakresu przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu w roku 2010 GIIF wszczął 19 postępowań analitycznych dotyczących podejrzanych transakcji mogących mieć związek z finansowaniem terroryzmu. Przedmiotowe postępowania zostały wszczęte zarówno na podstawie zawiadomień od instytucji obowiązanych, jak i z własnej inicjatywy GIIF. Podstawą wszczęcia tych postępowań były transakcje przeprowadzane przez osoby pochodzące z krajów podejrzewanych o wspieranie terroryzmu lub na terenie których prowadzą aktywne działania ugrupowania terrorystyczne. Z uwagi na specyfikę finansowania organizacji terrorystycznych sprawdzane były zarówno transakcje mające charakter działalności legalnej, jak i transakcje, w których wstępna identyfikacja pozwalała przypuszczać, że badana działalność ma charakter działalności przestępczej. W wyniku przeprowadzonej analizy w zakresie ww. postępowań analitycznych, a także postępowań wcześniej założonych oraz informacji uzyskanych na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy, w 2010 r. GIIF skierował, w trybie art. 33 ust. 3 ustawy, 30 powiadomień do ABW (w tym do Centrum Antyterrorystycznego). Ponadto, w nawiązaniu do otrzymanych wcześniej wniosków o informacje, w związku z uzyskaniem dodatkowych danych przekazano 15 dodatkowych powiadomień w trybie art. 33 ust. 3 ustawy do ABW i 3 do CBŚ.

GIIF jest członkiem Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych (MZTZ). Zespół ten jest organem pomocniczym Rady Ministrów, który zapewnia współdziałanie administracji rządowej w zakresie rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu. Do podstawowych zadań Zespołu należy m.in.: monitorowanie zagrożeń o charakterze terrorystycznym, przedstawianie opinii i wniosków dla Rady Ministrów, opracowywanie projektów standardów i procedur w zakresie zwalczania terroryzmu, inicjowanie i koordynowanie działań podejmowanych przez właściwe organy administracji rządowej, organizowanie współpracy z innymi państwami w zakresie zwalczania terroryzmu. Ponadto przedstawiciele GIIF biorą udział w pracach Zespołu Zadaniowego – Stałej Grupy Ekspertkiej (SGE), stanowiącego merytoryczne wsparcie dla MZTZ. Do zadań SGE należy monitorowanie, analiza i ocena zagrożeń terrorystycznych oraz monitorowanie działań podejmowanych przez właściwe organy administracji rządowej w zakresie wykorzystania informacji o zagrożeniach terrorystycznych, a także ocena przygotowań administracji publicznej RP do rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu. W 2010 roku SGE opracowała (przy współudziale GIIF) m.in. założenia do przyjęcia „Narodowego Programu Przeciwdziałania Zagrożeniom Terrorystycznym w RP”.

Przedstawiciel GIIF uczestniczy również w pracach powołanej w 2005 roku Wspólnej Polsko-Amerykańskiej Grupy ds. Zwalczania Terroryzmu. Jednym z tematów obrad Grupy jest zwalczanie finansowania terroryzmu i przestępczości zorganizowanej. W 2010 roku Grupa zintensyfikowała swoje działania, w jej łonie powołano trzy grupy ekspertów: ds. analizy zagrożeń i zapewnienia porządku publicznego, ćwiczeń i przygotowania oraz ds. zarządzania kryzysowego i reagowania. Wprowadzone zmiany mają na celu efektywne wsparcie praktycznej współpracy między ekspertami, lepszą wymianę informacji i dobrych praktyk oraz szybką reakcję w przypadku zagrożenia terrorystycznego.

W 2010 roku miało miejsce II posiedzenie Międzyresortowego Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego działającego przy GIIF, który pełni funkcję opiniodawczą i doradczą w zakresie stosowania szczególnych środków ograniczających przeciwko osobom, grupom i podmiotom.

W szczególności Komitet przedstawia propozycje dotyczące listy osób, grup lub podmiotów, w stosunku do których może być stosowane zamrożenie wartości majątkowych.

W ramach realizacji swoich ustawowych zadań z zakresu przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu GIIF współpracuje z Centrum Antyterrorystycznym Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (CAT ABW). Centrum jest funkcjonującą w systemie całodobowym przez 7 dni w tygodniu jednostką koordynacyjno-analityczną w zakresie przeciwdziałania terroryzmowi i jego zwalczania. Istotą systemu funkcjonowania CAT ABW jest koordynacja procesu wymiany informacji między uczestnikami systemu ochrony antyterrorystycznej, umożliwiającą wdrażanie wspólnych procedur reagowania w przypadku zaistnienia zagrożenia terrorystycznego. Dotyczy to również uzyskania informacji dotyczących prania pieniędzy lub transferów środków finansowych mogących świadczyć o finansowaniu działalności terrorystycznej.

3. KONTROLE

3.1. Kontrole przeprowadzone przez GIIF

W roku 2010 kontrolerzy GIIF przeprowadzili 21 kontroli. Liczba kontroli zmalała w stosunku do roku poprzedniego z uwagi na wejście w życie w dniu 22 października 2009 r. znowelizowanych przepisów *ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu*. Na podstawie zmienionych przepisów obowiązki instytucji obowiązanych zostały w znaczący sposób zwiększone, a ich realizacja została rozłożona w czasie nawet na okres 12 miesięcy od daty wejścia w życie ustawy. W związku z powyższym wskazane było zapewnienie instytucjom obowiązanim czasu na prawidłowe przygotowanie się do realizacji nowych obowiązków. Kontrole planowane zostały zmniejszone do niezbędnego minimum, a ich przeprowadzanie rozpoczęto dopiero po 22 kwietnia 2010 r., tj. od momentu, do którego instytucje obowiązane musiały dostosować procedury wewnętrzne do nowych przepisów ustawy.

Dodatkową przyczyną, z powodu której liczba kontroli została zmniejszona był fakt, że GIIF – na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych przez pracowników Departamentu Informacji Finansowej, jak również inne jednostki nadzorujące takie, jak: Komisja Nadzoru Finansowego, Narodowy Bank Polski, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, Prezesi Sądów Apelacyjnych – prowadził postępowania administracyjne, nakładające kary pieniężne za stwierdzone nieprawidłowości.

Przy typowaniu jednostek do kontroli uwzględniono dane analityczne i kontrolne GIIF, informacje kontrolne organów nadzoru oraz publikacje medialne.

Kontrole w 2010 r. objęły następujące kategorie instytucji obowiązanych:

- banki – 2,
- oddziały instytucji kredytowych – 3
- notariusze – 8,
- adwokaci – 1,
- banki spółdzielcze – 3,
- spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe – 1,
- podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych – 1,
- podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych – 2.

Najistotniejsze ujawnione nieprawidłowości były związane z nowymi obowiązkami nałożonymi na instytucje obowiązane znowelizowanymi przepisami ustawy. Nieprawidłowości te wyglądały następująco:

- formalne: brak przygotowania instytucji obowiązanych do realizacji obowiązków ustawowych poprzez niedostosowanie wewnętrznej procedury do przepisów ustawy, brak zapisów dotyczących sposobu przeprowadzania bieżącej analizy transakcji oraz przeprowadzania analizy w celu dokonania oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, na podstawie której stosowane są środki bezpieczeństwa finansowego; brak zapisów dotyczących procedury zamrażania wartości majątkowych; brak procedur odnoszących się do klientów, którzy zajmują eksponowane stanowisko polityczne;
- merytoryczne: brak udokumentowanych wyników bieżącej analizy przeprowadzanych transakcji; niestosowanie środków bezpieczeństwa finansowego i nie przechowywanie przez wymagany okres informacji uzyskanych w wyniku stosowania tych środków; niezapewnienie pracownikom udziału w uzupełniających programach szkoleniowych dotyczących obowiązków przewidzianych w znowelizowanych przepisach ustawy, nierejestrowanie transakcji o równowartości przekraczającej 15 000 euro, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy oraz nieprawidłowe wypełnianie kart transakcji.

Ustalenia z kontroli przeprowadzanych przez kontrolerów GIIF przekazywano instytucjom nadzorującym do dalszego wykorzystania.

Po szczegółowej analizie wyników kontroli powzięto decyzję o przekazaniu 2 zawiadomień o popełnieniu przestępstwa.

Jednocześnie, w celu usprawnienia oraz ujednolicenia sposobu przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązków nałożonych na instytucje obowiązane znowelizowanymi przepisami ustawy, GIIF przekazał do wszystkich instytucji nadzorujących wytyczne w zakresie obszarów kontroli. Ponadto przedstawiciele GIIF zapraszani byli na szkolenia, seminaria, konferencje organizowane przez instytucje nadzorujące, podczas których omawiane były aspekty kontroli w zakresie zwalczania procederu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, a także były dystrybuowane materiały służące usystematyzowaniu obszarów objętych kontrolą.

3.2. Kontrole przeprowadzone przez instytucje nadzorujące

Zgodnie z posiadanymi informacjami (wg stanu wiedzy na dzień 14 marca 2011 r.), instytucje nadzorujące poinformowały o przeprowadzeniu w 2010 r. następujących kontroli:

- Narodowy Bank Polski – 1758 przeprowadzonych kontroli w 1809 kantorach,
- Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową – 22 kontrole w Spółdzielczych Kasach Oszczędnościowo Kredytowych,
- Komisję Nadzoru Finansowego – 9 kontroli w bankach, 18 kontroli w bankach spółdzielczych, 7 kontroli w domach maklerskich, 4 kontrole w towarzystwach ubezpieczeń, 2 kontrole w towarzystwach funduszy inwestycyjnych oraz 8 kontroli w oddziałach instytucji kredytowych
- Prezesów Sądów Apelacyjnych – 151 kontroli u notariuszy,
- Naczelników Urzędów Celnych – 176 kontroli w 31 podmiotach prowadzących salony gier i kasyna gry.
- Urzędy Kontroli Skarbowej – 16 przeprowadzonych kontroli.

Wyniki kontroli zbieżne były z nieprawidłowościami ustalonymi przez kontrolerów GIIF.

Na podstawie przesłanych od jednostek współpracujących informacji o wynikach kontroli, GIIF podjął decyzję o przekazaniu 20 zawiadomień do prokuratury o popełnieniu przestępstwa przez instytucje obowiązane.

3.3. Postępowania administracyjne w zakresie nakładania kar pieniężnych

W wyniku stwierdzonych w trakcie kontroli, przez kontrolerów GIIF oraz kontrolerów instytucji nadzorujących instytucje obowiązane, nieprawidłowości w zakresie wypełniania przez instytucje obowiązane obowiązków określonych w ustawie, GIIF jako organ właściwy, w myśl art. 21 ust. 3a ustawy, do nakładania kar pieniężnych, w związku ze stwierdzonymi naruszeniami wszczął z urzędu postępowania administracyjne. Postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej na instytucję obowiązaną toczy się na podstawie Kodeksu postępowania administracyjnego. Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej GIIF uwzględnia rodzaj i zakres naruszenia, dotychczasową działalność instytucji oraz jej możliwości finansowe. Kary pieniężne nakładane są na instytucje obowiązane, które nie dopełniły obowiązków, o których mowa w art. 34a ustawy.

W 2010 r. na podstawie informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach, przekazanych przez kontrolerów instytucji nadzorujących, jak również w wyniku kontroli przeprowadzanych przez kontrolerów Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, GIIF wszczął z urzędu 51 postępowań w sprawie nałożenia kary pieniężnej za niedopełnienie obowiązków określonych w ustawie.

Najczęstszą podstawą do wszczęcia postępowania było niedopełnienie przez instytucje obowiązane następujących obowiązków:

- zarejestrowania transakcji, której równowartość przekracza 15 000 euro,
- przeprowadzenia analizy ryzyka w celu zastosowania odpowiednich środków bezpieczeństwa finansowego,
- stosowania środków bezpieczeństwa finansowego,
- przechowywania przez wymagany okres udokumentowanych wyników analizy,
- zapewnienia udziału pracowników w programie szkoleniowym.

Na podstawie wszczętych w 2010 r. z urzędu postępowań GIIF wydał 46 decyzji administracyjnych o nałożeniu kary pieniężnej na instytucje obowiązane. W myśl art. 34c ust. 3 ustawy, kary pieniężne stanowiły dochód budżetu państwa.

3.4. Wyjaśnienia dotyczące stosowania prawa

W związku ze zgłaszanymi przez instytucje obowiązane i jednostki współpracujące wątpliwościami dotyczącymi realizacji obowiązków ustawowych, kontynuując praktykę lat ubiegłych, udzielano pisemnych odpowiedzi na zapytania. Pytania dotyczyły w szczególności interpretacji przepisów znowelizowanych *ustawą z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu* (Dz. U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317), której celem było przede wszystkim dostosowanie do przepisów Unii Europejskiej.

Do GIIF wpłynęło w 2010 r. 315 zapytań dotyczących praktycznego stosowania przepisów prawa, ponad dwa razy więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej zapytań przekazały instytucje, które w 2009 r. zostały włączone w katalog instytucji obowiązanych (45%).

Pytania dotyczyły przede wszystkim interpretacji przepisów oraz sposobu wykonania obowiązków, nałożonych na instytucje obowiązane ww. ustawą z dnia 25 czerwca 2009 r.

Pracownicy Departamentu Informacji Finansowej udzielali także wyjaśnień drogą telefoniczną. Przedmiot tych wyjaśnień był zbieżny z przedmiotem wyjaśnień pisemnych i dotyczył przede wszystkim realizacji przez instytucje obowiązane podstawowych obowiązków ustawowych w świetle znowelizowanych przepisów ustawy.

4. WSPÓŁPRACA KRAJOWA

4.1. Wymiana informacji z jednostkami krajowymi

Podobnie jak w okresach wcześniejszych, w 2010 r. GIIF odnotował kolejny wzrost w zakresie wymiany informacji z uprawnionymi organami w trybie i na zasadach określonych w art. 32 i 33 ustawy.

4.1.1. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi prokuratury i sądami

W 2010 r. Generalny Inspektor Informacji Finansowej otrzymał z jednostek organizacyjnych prokuratury 309 wniosków o udzielenie informacji dotyczących 1602 podmiotów. Należy podkreślić, że od I kwartału 2007 r. jednostki organizacyjne prokuratury powinny wykorzystywać uzgodniony z ówczesnym Biurem ds. Przestępczości Zorganizowanej Prokuratury Krajowej szablon „wniosku o udzielenie informacji na podstawie art. 32 ustawy”. Wnioski składane na szablonie w istotny sposób ułatwiały GIIF szybką i precyzyjną odpowiedź na zapytania. W 2010 r. zapytania na szablonie stanowiły, podobnie jak w latach poprzednich, jedynie 30-40% wszystkich wniosków przekazanych przez jednostki organizacyjne prokuratury.

Niejednokrotnie zdarzały się również wnioski, które zawierały istotne braki formalne, zwykle dotyczące zakresu zapytania, w tym np. wystąpienia o informacje, które nie znajdują się w zasobach Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, jak również o informacje, których GIIF nie gromadzi i do których nie ma ustawowego dostępu. Przykłady:

- wnioski o historie rachunków i wszelką dokumentację bankową, która nie występuje w zasobach Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, w postępowaniach nadzorowanych przez prokuratora z art. 299 Kodeksu karnego, na podstawie zawiadomień z innych niż GIIF źródeł lub w postępowaniach karnych dotyczących innych przestępstw, niż przestępstwo prania pieniędzy,
- wnioski o wystąpienie przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej do instytucji obowiązanych w celu ustalenia rachunków bankowych w postępowaniach karnych nadzorowanych przez jednostki organizacyjne prokuratury na podstawie zawiadomień z innych niż GIIF źródeł,
- wnioski o udzielenie informacji o transakcjach, w szczególności bankowych, które nie uwzględniały faktu, że banki mają obowiązek przechowywania informacji o transakcjach za okres 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym dokonano ostatniego zapisu związanego z transakcją,
- wnioski o uzyskanie danych z monitoringu bankowego,
- wnioski o uzyskanie danych z Biura Informacji Kredytowej,
- wnioski o informacje na temat pracowników instytucji obowiązanej obsługujących zrealizowane transakcje lub przygotowujących umowy z klientem,
- wnioski dotyczące uzyskania oryginałów dokumentacji źródłowej transakcji lub oryginałów umów o prowadzenie rachunków.

W 2010 r. GIIF odnotował również 3 wnioski o udzielenie informacji dotyczące 3 podmiotów, które złożyły sądy.

Ponadto należy zaznaczyć, że w związku z nowelizacją art.14 ust. 2 ustawy, jednostki organizacyjne prokuratury na podstawie przepisów ustawy powinny przekazywać informacje na temat:

- przedstawienia zarzutu popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego
- wszczęcia oraz zakończenia postępowania w sprawie o przestępstwa, o których mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego.

Jednostki organizacyjne prokuratury w znacznie większym stopniu przekazywały informacje na tej podstawie do GIIF. Jednakże znaczna część tych informacji nie zawierała m.in. informacji nt. osób, wobec których wszczęto postępowanie z art.165a lub art.299 Kodeksu karnego lub okoliczności wskazujących na podejrzenie popełnienia tych rodzajów przestępstw. W takich sytuacjach każdorazowo GIIF występował o uzupełnienie tych informacji, bowiem w szczególności brak danych osób lub podmiotów pozostających w zainteresowaniu jednostki organizacyjnej prokuratury uniemożliwiał wykonanie ustawowego obowiązku określonego w art. 14 ust. 4 ustawy. W przypadku uzyskiwania odpowiedzi od GIIF na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy, w sytuacjach gdy stwierdzono, że osoby lub podmioty występowały jako strony informacji o transakcjach objętych przepisami ustawy, warto odnotować fakt, że jednostki organizacyjne prokuratury coraz częściej zwracały się o dodatkowe informacje będące w posiadaniu w GIIF, działając na podstawie art. 32 ust.1 ustawy.

GIIF odnotował 50 takich informacji przekazanych przez jednostki organizacyjne prokuratury.

Przedstawiciele Departamentu Informacji Finansowej przeprowadzili w dniu 29 kwietnia 2010 r. szkolenie dla sędziów i referendarzy sądowych w siedzibie Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie, w zakresie omówienia zagadnień kontroli notariuszy przez prezesów sądów apelacyjnych, określonych przepisami ustawy.

Przedstawiciel Departamentu uczestniczył oraz poprowadził jedną z prelekcji w ramach zorganizowanej przez Prokuraturę Apelacyjną w Gdańsku w dniach 27-28 maja 2010 r. konferencji poświęconej zagadnieniom dotyczącym proliferacji broni masowego rażenia w aspekcie przeciwdziałania terroryzmowi XXI wieku.

4.1.2. Współpraca z organami kontroli skarbowej i organami podatkowymi

W 2010 r. GIIF otrzymał 244 wnioski od dyrektorów urzędów kontroli skarbowej. W związku z nimi dokonano sprawdzeń 593 podmiotów. Należy dodać, że organy kontroli skarbowej, ze względu na skalę współpracy, niemal w 100% wykorzystywały ujednolicony szablon wniosku o udzielenie informacji, uzgodniony w grudniu 2006 r. z Departamentem Kontroli Skarbowej MF.

W 2010 r. kilka wniosków dyrektorów urzędów kontroli skarbowej zawierało braki formalno-prawne w przypadku występowania o informacje objęte tajemnicą bankową, bez zastosowania właściwego trybu określonego w art. 33a *ustawy z dnia 28 września 1991 o kontroli skarbowej*.

W 2010 r. GIIF otrzymał również 2 wnioski o udzielenie informacji, pochodzące od dyrektorów izb skarbowych, w sprawie 7 podmiotów, 2 wnioski od dyrektorów izb celnych,

które dotyczyły 3 podmiotów oraz 2 wnioski przekazane przez naczelników urzędów skarbowych, w sprawie 2 podmiotów.

Należy podkreślić, że naczelnicy urzędów skarbowych nie są organem uprawnionym do występowania o informacje o transakcjach objętych przepisami ustawy w trybie art. 32 i 33 ustawy.

Ponadto otrzymano 2 wnioski z Departamentu Wywiadu Skarbowego MF oraz 1 wniosek od Dyrektora Departamentu Administracji Podatkowej MF

W 2010 r. przedstawiciele Departamentu Informacji Finansowej przeprowadzili trzy szkolenia dla osób reprezentujących organy kontroli skarbowej oraz dla organów skarbowych i podatkowych, jak również celnych dotyczących zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu - współdziałania jednostek współpracujących z GIIF:

- w dniu 04 maja 2010 r. – dla przedstawicieli urzędów i izb celnych,
- w dniu 14 września 2010 r. – dla przedstawicieli: izb skarbowych i urzędów skarbowych,
- w dniu 08 października 2010 r. – dla przedstawicieli: Departamentu Kontroli Skarbowej MF oraz urzędów kontroli skarbowej.

Dodatkowo przedstawiciele Departamentu Informacji Finansowej uczestniczyli w naradzie kierownictwa urzędów kontroli skarbowej zorganizowanej w sierpniu 2010 r. w zakresie omówienia zagadnień w związku z wejściem w życie znowelizowanych przepisów *ustawy z dnia 28 września 1991 o kontroli skarbowej*.

4.1.3. Współpraca z organami podległymi ministrowi spraw wewnętrznych i administracji

W 2010 r. GIIF otrzymał z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji 2 wnioski o udostępnienie informacji, które dotyczyły 4 podmiotów.

W 2010 r. GIIF otrzymał z jednostek organizacyjnych Policji 108 wniosków dotyczących 595 podmiotów, z czego najbardziej znaczącą część wniosków otrzymano od uprawnionych osób reprezentujących:

- Wydział do Zwalczania Zorganizowanej Przestępczości Ekonomicznej Centralnego Biura Śledczego Komendy Głównej Policji,
- Wydział do Walki z Przestępczością Gospodarczą Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji,
- Wydział ds. Odzyskiwania Mienia Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji.

Ponadto w 2010 r. GIIF udzielił odpowiedzi na 23 wnioski, dotyczące 99 podmiotów, przekazane przez uprawnionych przedstawicieli Komendy Głównej Straży Granicznej.

Ponadto należy zaznaczyć, że jednostki nadzorowane i podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych dość skrupulatnie wypełniały obowiązki określone w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy, co w sposób znaczący rozszerzyło współpracę GIIF z tymi jednostkami. Ponadto na podstawie tak otrzymywanych informacji, GIIF mógł skuteczniej wypełniać ustawowe obowiązki, włącznie z zastosowaniem instytucji blokady rachunków. Należy podkreślić, że wykorzystywanie tak znowelizowanych przepisów ustawy w zakresie wymiany informacji, umożliwiło współpracę w zakresie analiz prowadzonych przez GIIF już na etapie pracy operacyjno-rozpoznawczej służb podległych i nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

W 2010 r. GIIF otrzymał 30 informacji z jednostek organizacyjnych Policji oraz 5 informacji od organów Straży Granicznej.

W 2010 r. przedstawiciele Departamentu Informacji Finansowej przeprowadzili 7 szkoleń dla przedstawicieli Policji:

- w marcu, kwietniu oraz październiku 2010 r. – 3 edycje szkoleń zorganizowanych przez Szkołę Policji w Pile, przy udziale Biura Kryminalnego KGP, dla przedstawicieli zajmujących się tematyką zabezpieczania mienia, w szczególności z Komend Wojewódzkich Policji Wydziałów dw. z Przestępczością Gospodarczą oraz Centralnego Biura Śledczego KGP Zarządów Terenowych, jak również z Komend Miejskich, Rejonowych oraz Powiatowych w zakresie zwalczania prania pieniędzy – współpraca policji z GIIF, w szczególności w zakresie zabezpieczania środków majątkowych.
- w kwietniu 2010 r. – udział przedstawiciela Departamentu Informacji Finansowej w szkoleniu dla uczestników cyklicznie organizowanego w Szkole Policji w Pile kursu w zakresie przestępczości gospodarczej.
- w dniach 28 – 30 czerwca 2010 r. – udział i prelekcja w ramach warsztatów szkoleniowych zorganizowanych przez Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie przy udziale Biura Kryminalnego KGP – Współpraca policji i sektora bankowego w zakresie zapobiegania, ujawniania oraz zwalczania przestępczości związanej z funkcjonowaniem banków, zorganizowanej dla przedstawicieli policji oraz przedstawicieli sektora bankowego.
- w dniu 25 listopada 2010 r. – udział i prelekcja w ramach warsztatów szkoleniowych poświęconych zwalczaniu przestępczości narkotykowej zorganizowanych przez Szkołę Policji w Pile, przy udziale Biura Kryminalnego KGP, z udziałem policjantów Komend Wojewódzkich zajmujących się zwalczaniem przestępczości narkotykowej.
- w dniach 29 listopada - 01 grudnia 2010 r. – udział i prelekcja podczas konferencji zorganizowanej przez Szkołę Policji w Katowicach, dotyczącej problematyki zabezpieczania mienia z udziałem przedstawicieli Komendy Głównej Policji oraz Komend Wojewódzkich Policji – wymiana informacji pomiędzy GIIF, a organami ścigania jako podstawa do dalszych działań pod kątem zabezpieczenia mienia pochodzącego z przestępstw.

4.1.4. Współpraca z szefem ABW

W 2010 r. GIIF otrzymał 38 wniosków, dotyczących 252 podmiotów, w ramach współpracy z Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (w tym z Centrum Antyterrorystycznym ABW). Ponadto otrzymano 5 informacji przekazanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy.

Ponadto przedstawiciele Departamentu Informacji Finansowej przeprowadzili w dniu 27 maja 2010 r. 1 spotkanie szkoleniowe zorganizowane dla pracowników Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego na temat legalizacji pieniędzy pochodzących z przestępstwa z punktu widzenia GIIF – zasady, metody i formy oraz zakresu wymiany informacji między ABW a GIIF.

4.1.5. Współpraca z szefem CBA

W 2010 r. GIIF otrzymał z Centralnego Biura Antykorupcyjnego 8 wniosków, dotyczących 19 podmiotów. Ponadto, otrzymano 7 informacji przekazanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy.

Przedstawiciele Departamentu Informacji Finansowej przeprowadzili 2 spotkania szkoleniowe w dniach 15 i 16 grudnia 2010 r., zorganizowane dla pracowników Centralnego Biura Antykorupcyjnego, w szczególności w zakresie typologii transakcji, metod prania pieniędzy, zawiadomień otrzymywanych z instytucji obowiązanych i jednostek współpracujących oraz nt. wymiany informacji

4.1.6. Współpraca z szefem KCIK

W 2010 r. Generalny Inspektor współpracował z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych (KCIK). Poza przekazanymi z urzędu informacjami kryminalnymi (liczba rejestracji – 342), na żądanie Szefa KCIK dokonano sprawdzeń w systemie informatycznym Generalnego Inspektora (SI*GIIF) dotyczących 2133 podmiotów. Spośród nich 473 wskazano w odpowiedziach jako takie, które wystąpiły w prowadzonych postępowaniach analitycznych GIIF.

Do Szefa KCIK skierowano natomiast 1932 zapytania o informacje, w tym 1594 wystąpienia do podmiotów zobowiązanych o uzupełnienie informacji kryminalnych (w szczególności do organów policji).

Tabela nr 3 - Dane dotyczące współpracy GIIF-KCIK w latach 2006-2010.

Wyszczególnienie	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Zapytania od GIIF do KCIK	1189	2256	3486	2340	1932
Rejestracja podmiotów przez GIIF w KCIK	660	618	617	799	342
Zapytania od KCIK do GIIF	1179 w tym 83 pozytywne	1767 w tym 103 pozytywne	1326 w tym 103 pozytywne	1541 w tym 203 pozytywne	2133 w tym 473 pozytywne

4.1.7. Inne informacje

Działania w zakresie zwalczania proliferacji

W roku 2010 GIIF aktywnie angażował się w działania, mające na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia, w tym w szczególności przeciwdziałanie finansowania tego procederu.

Należy podkreślić, że przedstawiciele Departamentu Informacji Finansowej uczestniczyli aktywnie w posiedzeniach Międzyresortowego Zespołu do spraw zapobiegania nielegalnemu rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia i implementacji „Inicjatywy Krakowskiej” – Proliferation Security Initiative (PSI), organizowanym pod przewodnictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Przedstawiciele Departamentu uczestniczyli w spotkaniach Zespołu, a także przekazywali informacje i uwagi dla przedstawicieli MSZ, którzy uczestniczyli w międzynarodowych konferencjach i seminariach, w zakresie zwalczania proliferacji broni masowego rażenia. Ponadto we wrześniu 2010 r. pracownicy Departamentu Informacji Finansowej współuczestniczyli w organizacji Krajowego Ćwiczenia Inicjatywy Krakowskiej – Proliferation Security Initiative (PSI). Należy podkreślić, że ćwiczenie miało na celu sprawdzenie procedur i mechanizmów wymiany informacji, współpracy oraz koordynacji działań organów zaangażowanych w przeciwdziałanie proliferacji broni masowego rażenia.

W obecnym stanie prawnym GIIF może podejmować bezpośrednie działania w powyższym zakresie jedynie w sytuacjach, gdy działania podmiotów zajmujących się proliferacją lub jej

finansowaniem wiązać się będą z podejrzeniem popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. W takich przypadkach GIIF może wykorzystywać swoje ustawowe uprawnienia, m.in. wstrzymując transakcje czy dokonując blokady rachunków.

GIIF może również podejmować odpowiednie działania we współpracy z konkretnymi organami zajmującymi się bezpieczeństwem państwa, na ich pisemny i uzasadniony wniosek, w trybie i na zasadach określonych w art.32 i 33 ustawy.

W 2010 r. GIIF skorzystał ze swoich uprawnień i przekazywał informacje, dotyczące podmiotów zaangażowanych w proliferację, z własnej inicjatywy w trybie art.33 ust.3 ustawy, do właściwej służby ochrony państwa, jak również udzielał odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji, obejmujące tematykę proliferacji.

W dniu 27 października 2010 r. weszło w życie *rozporządzenie Rady (UE) nr 961/2010 z dnia 25 października 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 423/2007* (Dz. Urz. UE seria L, nr 281, s. 1) obowiązujące bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, które zaostrzyło dotychczasowe sankcje w stosunku do Iranu. Wskazano w nim sankcje mające na celu przede wszystkim przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia, a także ograniczenie handlu kluczowym sprzętem i technologiami dla irańskiego przemysłu naftowo-gazowego oraz inwestycji w tą gałąź przemysłu i obejmują szeroki zakres sankcji, w tym sankcji o charakterze finansowym (w załączeniu).

Zgodnie z art. 21 rozporządzenia dostawca usług płatniczych zobligowany jest do uprzedniego poinformowania właściwego organu o transakcjach o równowartości 10 000 EUR lub powyżej. Transakcje o równowartości 40 000 EUR (z wyłączeniem transakcji wskazanych w art. 21 ust. 1 lit. a) lub powyżej tej kwoty wymagają skierowania pisemnego wniosku oraz zezwolenia właściwego organu. Zezwolenie uznaje się za udzielone, jeżeli właściwy organ otrzymał pisemny wniosek o jego udzielenie i w terminie 4 tygodni od jego otrzymania, nie sprzeciwił się na piśmie przekazaniu środków finansowych.

W komunikacie GIIF umieszczonym w listopadzie 2010 r. na stronie internetowej wskazano, że informacje o ww. transakcjach o równowartości lub powyżej 10 000 EUR należy kierować do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, podobnie jak wnioski o autoryzację dotyczące transakcji o równowartości równej lub wyższej od 40 000 EUR (ale tylko do czasu wyznaczenia w Polsce właściwego organu).

Współpraca z Wydziałem ds. Odzyskiwania Mienia Biura Kryminalnego KGP

W dniu 18 grudnia 2007 r. weszła w życie *decyzja Rady 2007/845/WSiSW z dnia 6 grudnia 2007 r. dotycząca współpracy pomiędzy biurami ds. odzyskiwania mienia w państwach członkowskich w dziedzinie wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem*. W 2010 r. w tym zakresie współpracowano z Wydziałem ds. Odzyskiwania Mienia Biura Kryminalnego KGP, w szczególności w zakresie wymiany informacji oraz w zakresie szkoleń prowadzonych dla funkcjonariuszy policji, dotyczącej tematyki zabezpieczania środków majątkowych pochodzących z przestępstw, które były przeprowadzone w Szkole Policji w Pile.

Ponadto w ramach V rundy misji ewaluacyjnej w sprawie przestępczości finansowej i dochodzeń w sprawach finansowych przedstawiciele Departamentu Informacji Finansowej:

- przygotowywali formularz zapytań dotyczący właściwości GIIF w zakresie tej tematyki,
- wzięli udział w spotkaniu z przedstawicielami misji ewaluacyjnej w dniu 20 października 2010 r., przeprowadzonym w siedzibie Ministerstwa Finansów oraz

udzielali informacji, m.in. w zakresie wymiany informacji pomiędzy GIIF a organami ścigania.

Dodatkowo przedstawiciele Departamentu uczestniczyli w zorganizowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, wspólnie z Komendą Główną Policji oraz Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie

- w dniu 20 października 2010 r. – konferencji zatytułowanej „Nowoczesne rozwiązania technologiczne i prawne, jako determinanty skuteczności organów ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości w walce z przestępczością”,
- w dniu 21 października 2010 r. – panelu roboczym, zatytułowanym „Doświadczenia w budowie krajowego systemu odzyskiwania mienia na tle rozwiązań europejskich”.

4.2. Działalność szkoleniowa

Przedstawiciele Departamentu Informacji Finansowej starali się aktywnie uczestniczyć w spotkaniach dotyczących tematyki przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu prowadząc szkolenia lub prelekcje lub aktywnie włączając się w dyskusję na spotkaniach gdzie byli zapraszani jako goście:

- w dniu 06 stycznia 2010 r. – przeprowadzenie spotkania szkoleniowego dla przedstawicieli instytucji obowiązanych w siedzibie Ministerstwa Finansów w zakresie stosowania sankcji międzynarodowych,
- w dniach 05-07 maja 2010 r. – udział w warsztatach zorganizowanych przez Związek Banków Polskich dla prokuratorów i funkcjonariuszy policji nt. przestępstw w bankowości elektronicznej,
- w dniu 13 maja 2010 r. – prelekcja w siedzibie MSWiA dla delegacji złożonej z przedstawicieli bułgarskich organów ścigania w ramach ich wizyty studyjnej zorganizowanej przy udziale Biura Kryminalnego KGP,
- w dniu 26 maja 2010 r. – udział w seminarium zorganizowanym przez Komisję Nadzoru Finansowego dla przedstawicieli instytucji obowiązanych (rynek: bankowy, kapitałowy i ubezpieczeniowy) w zakresie ustawy implementującej postanowienia III Dyrektywy AML,
- w dniu 28 września 2010 r. – na zaproszenie Narodowego Banku Polskiego – przeprowadzenie szkolenia w zakresie wykonywania przez przedstawicieli NBP zadań określonych w ustawie,
- w dniu 07 grudnia 2010 r. – udział i prelekcje w zorganizowanym w BRE Banku SA szkoleniu w ramach Programu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, z udziałem przedstawicieli instytucji obowiązanych.

W 2010 r. GIIF kontynuował dystrybucję III wydania poradnika „Przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu”, opublikowanego w 2009 r. przez GIIF i przeznaczonego wyłącznie do użytku służbowego dla przedstawicieli instytucji obowiązanych i jednostek współpracujących.

Należy podkreślić, że poradnik stanowi omówienie regulacji prawnych wynikających z nowelizacji przepisów ustawy z 2009 r., a ponadto jest zbiorem dotychczasowych doświadczeń GIIF i Departamentu Informacji Finansowej w zakresie realizacji przepisów ustawy.

W 2010 r. GIIF udostępnił przedstawicielom instytucji obowiązanych 162 egzemplarzy poradnika w wersji papierowej oraz 167 egzemplarzy poradnika w wersji elektronicznej, a przedstawicielom jednostek współpracujących 69 egzemplarzy poradnika w wersji papierowej i 122 egzemplarzy poradnika w wersji elektronicznej.

Ponadto, w ramach uruchomionego nieodpłatnie w 2009 r. kursu e-learningowego pt. „Przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu”, którego celem jest przybliżenie pracownikom instytucji obowiązanych i jednostek współpracujących tematyki przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w zakresie obowiązujących przepisów, w 2010 r. przeszkolono 35 940 osoby, którym wydano stosowne certyfikaty ukończenia kursu².

5. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

5.1. Współpraca z Komisją Europejską

Przedstawiciele GIFF współpracują z Komisją Europejską w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (AML/CFT) uczestnicząc w pracach Komitetu ds. Zapobiegania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (zwanego też Komitetem Prewencyjnym) oraz w spotkaniach tzw. Platformy EU-FIU.

5.1.1. Komitet Prewencyjny

W 2010 r. odbyło się pięć spotkań Komitetu Prewencyjnego, podczas których omawiano następujące zagadnienia:

- 1) Kwestie związane z przygotowaniem do posiedzeń plenarnych FATF w zakresie:
 - Specjalnego Zalecenia nr IX (tzw. SZ IX), dotyczącego przewozu gotówki przez granice pomiędzy państwami członkowskimi i uznania przez FATF Unii Europejskiej jako jurysdykcji ponadnarodowej (tzw. podejście ponadnarodowe – ang. „supranational approach”),
 - przeciwdziałania finansowaniu proliferacji,
 - przygotowania do 4. rundy wzajemnych ewaluacji FATF,
 - zmiany przez FATF Specjalnego Zalecenia nr VII, dotyczącego zapewnienia transparentności przelewów elektronicznych, omawiano w kontekście tzw. „cover payments” (czyli przelewów transgranicznych dokonywanych za pośrednictwem banków-korespondentów w sytuacji, gdy bank zleciodawcy nie nawiązuje relacji z bankiem beneficjenta),
 - tzw. „jurysdykcji niewspółpracujących”, tj. krajów, w których występuje wysokie ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.
- 2) Problematykę związaną z implementacją przez państwa członkowskie *Dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu* – przekazano informacje na temat postępów Francji, Hiszpanii oraz Irlandii w implementacji ww. Dyrektywy.
- 3) Stosowania przepisów *Rozporządzenia (WE) Nr 1781/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. w sprawie informacji o zleciodawcach, które towarzyszą przekazom pieniężnym* – dyskusja dotyczyła sposobu traktowania terytoriów zależnych Francji (Księstwo Monako) i Danii (Wyspy Owcze oraz Grenlandia) w

² Kurs jest on dostępny za pośrednictwem Internetu, zarówno w zakresie zgłoszenia udziału w kursie, korzystania z jego zasobów, uczestniczenia w teście weryfikującym wiedzę, jak i uzyskania zaświadczenia o ukończeniu kursu.

odniesieniu do realizacji transferów pieniężnych. Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej, od maja 2010 r. transfery pomiędzy Francją a Księstwem Monako traktowane są jak transfery na terytorium Francji.

- 4) Zakresu obowiązków agentów instytucji płatniczych, przede wszystkim w odniesieniu do raportowania transakcji podejrzanych.
- 5) Kwestię państw trzecich równoważnych – prace na forum Komitetu skoncentrowały się na ewentualnej zmianie tzw. wspólnych ustaleń (ang. „common understanding”), dotyczących listy państw trzecich równoważnych. Dyskusję zainicjowały bieżące ewaluacje FATF, które obejmowały także państwa z listy. Dotyczyła ewentualnych zmian w procedurze kształtowania zawartości listy: zasadności oraz częstotliwości jej przeglądu oraz treści procedury dotyczącej listy państw trzecich równoważnych. Drugim elementem prowadzonej dyskusji była propozycja zmiany treści wspólnych ustaleń dotyczących listy państw trzecich równoważnych – odnosząca się do elementu podejścia opartego o ryzyko przy stosowaniu środków bezpieczeństwa finansowego w stosunku do podmiotów z państw trzecich równoważnych.

5.1.2. Platforma EU - FIU

Generalny Inspektor Informacji Finansowej regularnie uczestniczył w spotkaniach Platformy EU-FIU w 2010 r., dając wyraz zainteresowaniu pogłębieniem współpracy operacyjnej unijnych jednostek analityki finansowej i zyskując większe rozumienie praktyki nadzoru i kontroli nad instytucjami obowiązany w różnych państwach członkowskich. Platforma zakończyła dyskusję nad kwestiami informacji zwrotnej dla instytucji obowiązanych – tzw. feedback, jak również przegląd (matrix) działania *decyzji Rady 2000/642/WSiSW z dnia 17 października 2000 r., dotyczącej uzgodnień w sprawie współpracy pomiędzy jednostkami wywiadu finansowego państw członkowskich w odniesieniu do wymiany informacji*. W wyniku przeglądu wskazała ona na konieczność zmiany ww. decyzji, a od kierunku prac w Radzie UE uzależniła kwestię wydania podręcznika dobrych praktyk do ww. decyzji.

Platforma rozpoczęła dyskusję nad:

- jurysdykcją nadzoru i obowiązkami raportowania w sytuacjach transgranicznych z udziałem dostawców usług finansowych, niemających siedziby w państwie dokonywania transakcji,
- sprawami finansowania proliferacji – zwłaszcza ewentualnymi zadaniami JAF w tym zakresie,
- zasadami i trybem udziału JAF w wykonaniu umowy między UE a USA o przetwarzaniu i przekazywaniu z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych danych z komunikatów finansowych do celów Programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów,
- zakresem stosowania instrumentów prawnych UE do ochrony danych osobowych, przetwarzanych i wysyłanych pomiędzy JAF.

GIIF przychylnie przyjął wynik dyskusji Platformy nad jej przyszłością, która wyłoniła dominujący trend, by Komisja Europejska koordynowała jej prace.

5.1.3. Projekt Komisji Europejskiej ECOLEF

Przedstawiciele GIIF uczestniczyli w ubiegłym roku w projekcie realizowanym przez Uniwersytet w Utrechcie, poświęconym badaniom w zakresie ekonomicznej i prawnej efektywności w obszarze unijnej polityki walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, tzw. projekcie ECOLEF (*The Economic and Legal Effectiveness of the AML/CTF Policy – „Prevention of and Fight against Crime” – JLS/2009/ISEC/AG/087*). Badanie było

przeprowadzone w ramach programu Komisji Europejskiej, pod nazwą „Prewencja i walka z przestępczością”. W ramach projektu przedstawiciele GIIF przygotowali odpowiedzi do ankiety ewaluacyjnej oraz uczestniczyli w spotkaniu z ewaluatorami i w warsztatach dedykowanych ww. problematyce.

5.2. Komitet MONEYVAL

W 2010 r. przedstawiciele GIIF, wraz z przedstawicielami Komisji Nadzoru Finansowego oraz Prokuratury Generalnej uczestniczyli w pracach Komitetu MONEYVAL (Rada Europy), m. in. w zakresie dyskusji nad ocenami ewaluacji narodowych systemów przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu członków Komitetu w ramach 3. rundy i inicjacji 4. rundy wzajemnych ewaluacji.

Na posiedzeniach plenarnych Komitetu w marcu, wrześniu i grudniu 2010 r. omówiono raporty opracowane w ramach 3. rundy ewaluacji (dot. Litwy, Gruzji, Polski, Malty, Liechtensteinu, Mołdowy, Andory, Czarnogóry, Ukrainy, Armenii, Bośni i Hercegowiny, Serbii) oraz dwa raporty z 4. rundy ewaluacji (dot. Słowenii, Węgier). W związku z planem ewaluacji na 2011 r. polska delegacja zgłosiła dwóch przedstawicieli do udziału w charakterze ewaluatorów podczas ewaluacji Albanii oraz Słowacji.

Komitet MONEYVAL podczas swoich obrad zwrócił szczególną uwagę na państwa, których systemy przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wykazały dużą liczbę (powyżej 30) ocen oznaczających niezgodność lub tylko częściową zgodność z Zaleceniami FATF. Do tego grona zaliczono: Azerbejdżan, Albanie, Bośnię i Hercegowinę, Gruzję, Mołdowę, Słowację, Ukrainę, Chorwację i Macedonię. Prace na forum Komitetu MONEYVAL w odniesieniu do tych państw koncentrowały się na wskazaniu efektywnych i możliwych do realizacji rozwiązań, mających przyspieszyć podejmowanie przez nie dalszych działań dostosowawczych do międzynarodowych norm w sferze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Podczas 33. plenarnego posiedzenia Komitetu MONEYVAL, które odbyło się we wrześniu 2010 r., miała miejsce dyskusja nad drugim raportem postępu, w ramach 3. rundy ewaluacji polskiego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Polski raport został zrecenzowany podczas ww. posiedzenia plenarnego przez przedstawicieli Czarnogóry, którzy wyrazili pozytywną opinię na temat postępów dokonanych przez Polskę w wyeliminowaniu niezgodności z Zaleceniami FATF, rekomendując jednocześnie przyjęcie raportu podczas dyskusji plenarnej. Decyzją posiedzenia plenarnego Komitetu MONEYVAL, w dniu 27 września 2010 r., przyjęto drugi raport, opisujący postęp Polski w dostosowaniu narodowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu do międzynarodowych norm w tym zakresie. Raport został opublikowany na stronie Rady Europy.

5.3. Współpraca na forum organizacji międzynarodowych

5.3.1. Grupa Egmont

Polska jednostka analityki finansowej (PJAF) uczestniczyła w 2010 r. w pracach Grupy EGMONT, biorąc m.in. udział w posiedzeniu plenarnym szefów jednostek analityki finansowej oraz spotkaniu grup roboczych – operacyjnej, prawnej i informatycznej. Jednocześnie, przygotowała szereg wkładów do kwestionariuszy typologicznych oraz innych dokumentów, będących przedmiotem dyskusji i uzgodnień na forum Grupy EGMONT.

Przedstawiciele GIIF opracowali na potrzeby Grupy EGMONT coroczną informację poświęconą polskiej jednostce analityki finansowej - jej strukturze, zadaniom i działalności w zakresie walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.

Dzięki udziałowi w pracach Grupy EGMONT, GIIF ma możliwość ściślejszej współpracy z jednostkami z całego świata, działającymi w obszarze przeciwdziałania i zwalczania przestępczości finansowej.

5.3.2. Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF)

Dzięki stowarzyszonemu członkostwu MONEYVAL w FATF oraz pracach na forum Komitetu Prewencyjnego, w ubiegłym roku GIIF otrzymał do wiadomości bądź zaopiniowania szereg dokumentów dotyczących prac i materiałów FATF. Za pośrednictwem tych gremiów w 2010 r. przekazywał swoje odpowiedzi na pytania bądź kwestionariusze FATF w obszarze walki z proliferacją broni masowego rażenia, przestępstw skarbowych jako przestępstw bazowych do prania pieniędzy oraz inne, dotyczące interpretacji w zakresie zaleceń FATF.

5.3.3. Grupa Euroazjatycka ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (EAG)

Dzięki udziałowi w pracach EAG i komitetu MONEYVAL przedstawiciele Generalnego Inspektora Informacji Finansowej zapoznali się z rozwojem prac typologicznych w obszarze walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, które stały się przedmiotem wspólnego zainteresowania obydwóch gremiów. W listopadzie 2010 r. w Moskwie zorganizowały one wspólne warsztaty typologiczne, poświęcone problemom przepływów środków finansowych przez Internet i nadużywaniu pieniądza elektronicznego. Warsztaty te zwróciły uwagę na konwergencję spraw przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu z przeciwdziałaniem cyberprzestępczości.

Udział przedstawiciela GIIF w tym forum typologicznym umożliwił wzmocnienie kontaktów roboczych z innymi jednostkami analityki finansowej, a także organami ścigania innych krajów uczestniczących w spotkaniu.

5.4. Współpraca dwustronna

5.4.1. Wymiana informacji z zagranicznymi FIUs

W 2010 r. GIIF otrzymał 102 wnioski od zagranicznych jednostek analityki finansowej z prośbą o udzielenie informacji dotyczących 411 podmiotów. Od trzech lat liczba otrzymywanych zagranicznych wniosków utrzymuje się na stałym poziomie i oscyluje w granicach stu. Istotny wzrost liczby wniosków odnotowano z Belgii (z 9 do 15 wniosków). Belgijska jednostka analityki finansowej pozostaje jedną z jednostek w największym stopniu korzystającą z możliwości wymiany informacji pomiędzy krajami Unii Europejskiej.

GIIF najwięcej wniosków otrzymał od jednostek z następujących państw:

- Belgii – 15 wniosków;
- Luksemburga – 10 wniosków;
- Łotwy – 9 wniosków;
- Rosji – 7 wniosków;
- Ukrainy – 5 wniosków;
- Niemiec – 5 wniosków;
- Wielkiej Brytanii – 5 wniosków.

Do zagranicznych jednostek analityki finansowej GIIF skierował natomiast 118 wniosków, które dotyczyły w sumie 244 podmiotów. Podobnie, jak w roku ubiegłym, w 2010 r. najwięcej wniosków o przekazanie informacji wysłano do jednostki niemieckiej. Wśród jednostek analityki finansowej, do których GIIF najczęściej kierował zapytania, wymienić należy jednostki z następujących państw:

- Niemcy – 16 wniosków;
- Wielka Brytania – 12 wniosków;
- Cypr – 10 wniosków;
- USA – 7 wniosków;
- Czechy – 7 wniosków;
- Włochy – 6 wniosków;
- Holandia – 5 wniosków;
- Łotwa – 5 wniosków;
- Szwajcaria – 5 wniosków.

W wymianie informacji korzystano przede wszystkim z bezpiecznej poczty elektronicznej przekazywanej za pośrednictwem Egmont Secure Web – platformy, do której dostęp mają zagraniczne jednostki z całego świata, oraz za pośrednictwem FIU.NET – sieci łączącej jednostki z państw Unii Europejskiej. Z uwagi na korzystanie z elektronicznych dróg wymiany informacji średni czas udzielenia odpowiedzi na wysłane zapytania wynosi ok. 3 tygodni, a w przypadku zapytań pilnych (związanych zwłaszcza z zawiadomieniami o transakcjach podejrzanych, przesyłanych w trybie art. 16 ust. 1 ustawy) termin pozyskiwania odpowiedzi nie przekraczał z reguły 2-3 dni.

Jako przykład skutecznej współpracy z jednostkami zagranicznymi wskazać można sprawę dotyczącą fikcyjnego wewnątrzwspólnotowego obrotu złomem miedzi w celu wyłudzenia podatku VAT. Od jednej z zagranicznych jednostek analityki finansowej GIIF otrzymał informację, że osoby zaangażowane w ten proceder w Polsce były w przeszłości podejrzewane o podobne działania w kraju będącym siedzibą tej jednostki. Ponadto druga zagraniczna jednostka poinformowała, że podmiot figurujący jako rzekomy odbiorca hurtowych ilości złomu miedzi, jest faktycznie „przedsiębiorstwem symulującym”. Informacje te stanowiły jedną z podstaw do skierowania przez GIIF zawiadomienia do prokuratury i dokonania blokad rachunków.

5.4.2. Porozumienia o współpracy

Dla stworzenia bazy szerszej współpracy międzynarodowej Generalny Inspektor Informacji Finansowej kontynuował w 2010 r. proces analizy potrzeb zawarcia nowych porozumień międzynarodowych w zakresie wymiany informacji finansowej.

Podstawowym instrumentem współpracy GIIF z zagranicznymi jednostkami analityki finansowej są dwustronne porozumienia o współpracy (tzw. memoranda of understanding). Alternatywą w stosunkach z krajami UE jest [*decyzja Rady UE nr 2000/642/JHA z dnia 17 października 2000r w sprawie zasad współpracy pomiędzy jednostkami analityki finansowej państw członkowskich w odniesieniu do wymiany informacji.*](#)

Głównymi przesłankami ww. kooperacji wynikającymi z powyższych podstaw są:

- zasada wzajemności,
- wykorzystanie informacji do celów analitycznych na poziomie jednostki analityki finansowej,
- uzasadnienie zapytania nawiązujące do podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu,

- przekazywanie posiadanych informacji bądź dokumentów stronie trzeciej lub ich użycie w innych celach niż wskazanych powyżej tylko za pisemną zgodą jednostki analityki finansowej, od której je otrzymano,
- jednostka analityki finansowej nie jest zobowiązana do udzielenia informacji, jeśli w sprawie wszczęto postępowanie sądowe.

Zakres otrzymywanych i udostępnianych informacji, zwłaszcza informacji dodatkowych, jest uzależniony każdorazowo od zakresu zapytania i zgodności z podstawowymi zasadami prawa krajowego.

Efektem ww. procesu określenia potrzeb współpracy zagranicznej w 2010 r. było podpisanie kolejnych porozumień o współpracy w zakresie wymiany informacji dotyczących zwalczania procederu prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Po podpisaniu memorandumów z partnerskimi jednostkami analityki finansowej z Arabskiej Republiki Egiptu, Państwa Kataru, Republiki Kirgiskiej i Republiki Południowej Afryki, liczba jednostek analityki finansowej, z którymi GIIF na podstawie porozumień dwustronnych wymienia informacje związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, wzrosła do 54.

5.5. Inne kwestie

5.5.1. Projekt bliźniaczy dla rumuńskiej jednostki analityki finansowej

Generalny Inspektor Informacji Finansowej we współpracy z rumuńską jednostką analityki finansowej realizował projekt bliźniaczy RO/2007-IB/JH/05 pod nazwą „Walka z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu”.

Celem projektu było wzmocnienie rumuńskiej jednostki analityki finansowej, jako wiodącej instytucji w procesie otrzymywania, gromadzenia i analizy transakcji, mających związek z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.

Jednym z największych osiągnięć projektu było opracowanie przez rumuńskie organy administracji publicznej Narodowej Strategii do Walki z Praniem Pieniędzy i Finansowaniem Terroryzmu, która powstała w wyniku pracy międzyresortowego zespołu, utworzonego specjalnie w ramach projektu przy rumuńskiej jednostce analityki finansowej, współpracującego w tym zakresie z ekspertami polskimi i czeskim.

W trakcie projektu odbyło się w Rumunii 7 misji szkoleniowych z udziałem polskich i zagranicznych ekspertów, których celem było wzmocnienie rumuńskiej jednostki analityki finansowej w obszarze kontroli instytucji obowiązanych oraz analizy strategicznej i metod statystycznych, a także przeprowadzono 12 seminariów dla instytucji obowiązanych w zakresie nowych typologii prania pieniędzy i obszarów ryzyka, w których uczestniczyło łącznie około 500 przedstawicieli zawodów prawniczych i innych niefinansowych instytucji raportujących. Przy współpracy polskich i rumuńskich ekspertów opracowany został poradnik dla rumuńskich instytucji obowiązanych. Całość działań realizowanych w Rumunii wspierał przedstawiciel GIIF, delegowany na czas trwania projektu do rumuńskiej jednostki w charakterze doradcy długoterminowego.

Przedstawiciele rumuńskiej jednostki analityki finansowej, Prokuratury, Policji i Gwardii Finansowej – mieli okazję zapoznać się w trakcie 10 dwutygodniowych wizyt stażowych w państwach członkowskich UE (Polska, Hiszpania, Portugalia, Cypr, Bułgaria, Francja) z systemami walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, aby dzięki zdobytej wiedzy i doświadczeniu, usprawnić w tym obszarze funkcjonujący system rumuński.

Podsumowanie projektu stanowiła konferencja międzynarodowa, poświęcona nowym typologiom i technikom prania pieniędzy, zorganizowana pod koniec listopada 2010 r. w Bukareszcie przez rumuńską jednostkę przy aktywnym udziale przedstawicieli GIIF.

Finansowany ze środków przejściowych Unii Europejskiej (tzw. Transition Facility) projekt, z budżetem 530 000 Euro, rozpoczął się 15 grudnia 2009 r., a zakończył 14 grudnia 2010 r.

5.5.2. Pomoc techniczna dla państw trzecich

GIIF przywiązuje dużą wagę do procesu budowania sprawnie funkcjonującego międzynarodowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu, dlatego też wspiera swoim doświadczeniem w tym obszarze inne jednostki analityki finansowej.

W marcu ubiegłego roku przedstawiciel GIIF zaprezentował polskie doświadczenia w trakcie warsztatów, dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zorganizowanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy w Aszchabadzie, w Turkmenii. Ich celem było przedstawienie wzorców rozwiązań i działań z innych państw, w związku z pracami prowadzonymi w Turkmenii w zakresie opracowywania odpowiednich rozwiązań prawnych oraz rozwojem jednostki analityki finansowej, umiejscowionej w tamtejszym Ministerstwie Finansów.

Ponadto, we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, na przełomie czerwca i lipca 2010 r. GIIF gościł delegację zagraniczną urzędników z Tunezji i Pakistanu. Celem wizyty była kompleksowa prezentacja polskiego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz wymiana doświadczeń w tej dziedzinie. Podczas wizyty goście z Tunezji i Pakistanu zapoznali się z działalnością polskich instytucji i służb zaangażowanych w walkę z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, przede wszystkim: Departamentu Informacji Finansowej, Prokuratury Generalnej, Centrum Antyterrorystycznego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych (w obszarze walki z terroryzmem), Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Biura Odzyskiwania Mienia oraz Straży Granicznej. Przedstawiciele Tunezji i Pakistanu mieli także okazję do zapoznania się z polskimi doświadczeniami w zakresie wykorzystania narzędzi analiz finansowych.

W listopadzie 2010 r. GIIF we współpracy z Centralnym Biurem Antykorupcyjnym przyjął także delegację z Kosowa, składającą się z dziesięciu przedstawicieli administracji tego kraju: z Agencji Antykorupcyjnej, Policji, Prokuratury Generalnej oraz Ministerstwa Sprawiedliwości. Wizyta przedstawicieli administracji Kosowa została zorganizowana w ramach unijnego projektu „Wspieranie antykorupcyjnych instytucji w Kosowie”. Poza zagadnieniami związanymi z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, przedstawionymi przez pracowników Departamentu Informacji Finansowej, program wizyty studyjnej w Polsce przewidywał także zapoznanie się z polskimi doświadczeniami w walce z korupcją, w prowadzeniu postępowań przygotowawczych, w zarządzaniu informacjami wrażliwymi oraz doświadczeniami dotyczącymi współpracy pomiędzy zaangażowanymi w tą walkę instytucjami rządowymi.

6. STOSOWANIE SZCZEGÓLNYCH ŚRODKÓW OGRANICZAJĄCYCH

6.1. Udział w pracach legislacyjnych Unii Europejskiej

Generalny Inspektor Informacji Finansowej brał czynny udział w pracach legislacyjnych, które toczyły się na forum Unii Europejskiej w 2010 r. Z uwagi na wydarzenia na arenie międzynarodowej prace te miały na celu przyjęcie aktów prawnych, tj. decyzji Rady zgodnie z art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz rozporządzeń Rady zgodnie z art. 215 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), nakładających szczególne środki ograniczające na określone państwa w związku z eskalacją konfliktów wewnętrznych, nieprzestrzeganiem standardów dotyczących praw człowieka, czy też intensyfikacją działań związanych z produkcją broni masowej zagłady. Przedmiotem analizy i stanowisk GIIF były projekty aktów prawnych przewidujące wprowadzenie nowych lub modyfikację obowiązujących środków ograniczających w odniesieniu do Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, Republiki Libanu, Republiki Gwinei, Erytrei, Republiki Somalii, Liberii, Republiki Białorusi, Wybrzeża Kości Słoniowej oraz Islamskiej Republiki Iranu, w zakresie w jakim projektowane rozwiązania odnosiły się do mechanizmu zamrożenia funduszy podmiotów wskazanych w załącznikach do tych aktów prawnych, zakazu udostępniania funduszy takim podmiotom, a także do innych ograniczeń o charakterze finansowym. W powyższym obszarze GIIF brał również udział w opiniowaniu zarówno stanowisk Rządu do wskazanych powyżej aktów prawnych, jak i propozycji legislacyjnych zgłaszanych przez poszczególne państwa członkowskie w toku prac na forum Unii Europejskiej.

6.2. Udział w spotkaniach dotyczących środków ograniczających

Generalny Inspektor Informacji Finansowej wziął udział w posiedzeniu Międzyresortowego Zespołu ds. Sankcji Międzynarodowych działającego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, którego tematem były m.in. prace legislacyjne nad środkami ograniczającymi w stosunku do Islamskiej Republiki Iranu, a także dyskusja nad koncepcją działań Grupy Radców ds. Stosunków Zewnętrznych (RELEX/Sankcje) w trakcie sprawowania przez Polskę przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w 2011 r. i związana z tym możliwość rozpoczęcia we współpracy z GIIF prac nad kompendium dla instytucji sektora finansowego, które zawierałoby praktyczne wskazówki dotyczące stosowania środków ograniczających.

Z inicjatywy GIIF odbyło się posiedzenie Międzyresortowego Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego, powołanego na mocy art. 20d ust. 7 *ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu*, który pełni rolę opiniodawczą w zakresie stosowania szczególnych środków ograniczających. Przedmiotem spotkania były m.in. kwestie dotyczące sankcji nałożonych na Iran *przepisami rozporządzenia Rady (UE) 961/2010 z dnia 25 października 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającego rozporządzenie (WE) 423/2007* (Dz. Urz. UE z 27 października 2010 r. L 281), w szczególności nowe regulacje dotyczące ograniczeń finansowych oraz brak na gruncie prawa krajowego centralnego organu, którego kompetencje ustawowe dotyczyłyby przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowej zagłady i który mógłby pełnić rolę wiodącą w zakresie realizacji obowiązków wynikających z rozporządzenia.

7. DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA

7.1. Rozporządzenia wykonawcze

W 2010r. GIIF przygotował projekt i przeprowadził prace legislacyjne w celu wejścia w życie *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru legitymacji służbowej pracowników jednostki organizacyjnej, przy pomocy której Generalny Inspektor Informacji Finansowej wykonuje swoje zadania* (Dz. U. Nr 258, poz. 1755). Konieczność wydania nowego aktu prawnego wynikała przede wszystkim z faktu, że druki wydanych legitymacji kontrolerów zawierały nieobowiązujący tytuł *ustawy z dnia 16 listopada 2000r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* (Dz. U. z 2010r. Nr 46, poz. 276 ze zm), tj. „ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu”.

W tym samym roku przygotowano projekt *rozporządzenia w sprawie formy i trybu przekazywania przez organy Straży Granicznej oraz organy celne informacji Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej*, podpisanego przez Ministra Finansów w dniu 17 listopada 2010 r., a opublikowanego następnie w Dz. U. Nr 233, poz. 1526. Konieczność wydania przedmiotowego aktu wynikała z doprecyzowania zasad określonych w *Rozporządzeniu Nr 1889/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Wspólnoty lub wywożonych ze Wspólnoty* (Dz. Urz. UE z 25.11.2005 r. L 309 z 25.11.2005, str. 5).

W 2010r. GIIF prowadził również prace nad nowelizacją rozporządzenia w celu wykonania delegacji ustawowej zawartej w art. 13 ustawy i tym samym określenia wzoru rejestru transakcji, sposobu jego prowadzenia oraz trybu dostarczania danych do GIIF przez instytucje obowiązane, jak również sposobu przekazywania innych danych, o których mowa w ustawie. Prace te nie zostały w 2010 r. zakończone.

7.2. Działania legislacyjne

GIIF czynnie uczestniczył w procesach legislacyjnych dotyczących zmian innych aktów prawnych w sytuacjach, gdy projektowane zmiany miały wpływ na realizację walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, a do takich należy zaliczyć w szczególności:

- projekt *ustawy o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej* – określający zasady wymiany informacji pomiędzy organami na poziomie krajowym z tzw. Biurem ds. Odzyskiwania Mienia („BOM”), zobowiązanymi do wymiany informacji na podstawie *decyzji Rady 2007/845/WSiSW z dnia 6 grudnia 2007 r. dotyczącej współpracy pomiędzy biurami ds. odzyskiwania mienia w państwach członkowskich w dziedzinie wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem* (Dz. Urz. UE L 332, z 18.12.2007, str.103),
- projekt *ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi* w zakresie dotyczącym wdrożenia w polskim systemie prawnym instytucji „rachunków zbiorczych papierów wartościowych”,
- projekt *rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zawieszenia wypłaty środków gwarantowanych* odnoszącego się m.in. do przypadku, gdy środki zdeponowane na rachunku zablokowano na podstawie przepisów *ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu*, a którego obowiązek wydania wynika z art. 26s ust. 3 *ustawy z dnia 14 grudnia 1994r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym* (Dz. U. z 2009r. Nr 84, poz. 711 ze zm.).